



KTO kehitysvamma-alan
tuki- ja osaamiskeskus
VARSINAIS-SUOMEN ERITYISHUOLTOPIIRI

Hallitus 24.10.2019

Liite 1

Valtuusto 28.11.2019

Liite 2

TALOUSARVIO 2020

SEKÄ

TALOUSSUUNNITELMA 2020 – 2022



Sisällysluettelo

KTO:n toiminta 2020-2022	3
Jäsenkuntien kuntalausunnot	6
Asiantuntijapalvelut	19
Kehittämispalvelut	20
Lääkietieteelliset erityispalvelut	21
Kriisi, tutkimus- ja kuntoutuspalvelut	22
Työllistymistä edistävät palvelut	23
Osallisuutta edistävät palvelut	24
Asumispalvelut	25
Henkilöstöpalvelut	26
Kiinteistö- ja tukipalvelut	28
Vaikeavammaisten perusopetus/Mylly-Antin koulu	29
Hallinto- ja talouspalvelut	30
Talous	31
Tuloslaskelma	33
Investointisuunnitelma	34
Rahoituslaskelma	35
Toimialuekohtainen toimintakate	36
Suoritteet ja kuntalaskutus	37
Taloussuunnitelma 2020-2022	38

Lyhenteet

Ara	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
EEG	Aivosähkökäyrä
HOJKS	Henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma
IMO	Itsemääräämisoikeutta tukeva
IMS	Toiminnanohjausjärjestelmä (Integrated management system)
IT	Informaatioteknologia
Keva	Kuntien eläkevakuutus
Lape	Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma
MiniNepsy	Suppea neuropsykiatrinen koulutus
OSS	Osaamisen strateginen suunnittelu
SHQS	Sosiaali- ja terveystalouden laatuohjelma (Social and Health Quality Service)
TA	Talousarvio
TP	Tilinpäätös
YKS-suunnitelma	Yksilökeskeinen suunnitelma

KTO:N TOIMINTA 2020-2022

Kuntayhtymän johtaja, johtava ylilääkäri Seija Aaltonen

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ei toteutunut suunnitellusti. Lainsäädäntöhankkeet ovat myös viivästyneet. Eli toimintaympäristö on suunnitelmavuosina todennäköisesti raameiltaan sama kuin vuonna 2019. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa vaikeuttaa vammaisalallamme pula osaavista työntekijöistä. Koulutusvelvoite on alallamme siirtynyt yhä enemmän työnantajan vastuulle.

Asiakkaiden osalta palvelurakennemuutos on vielä vaiheessa. Vaikuttaa, että liian paljon apua ja tukea tarvitsevia asiakkaita on siirretty avopalveluihin. Joiltakin Suomen alueilta ympärivuorokautinen kriisi-, tutkimus- ja laitoshoidon lopetettu kokonaan. Tämä on johtanut siihen, että niille alueille, joissa kriisi-, tutkimus- ja kuntoutushoitoa on, asiakkaista on ylitarjontaa ja asiakkaat eivät saa palvelujaan oikea-aikaisesti. Tämä on asiakkaille ja heidän läheisilleen hyvin kuormittavaa ja johtaa asiakkaiden toistuviin käynteihin yhteispäivystyksessä ja omaisten uupumiseen. Toisaalta ei ole valtakunnallisen strategian mukaista lisätä kriisi-, tutkimus- ja kuntoutuspaikkoja; eli strategian ja todellisuuden välillä on ristiriita.

Erityisosaamisen säilyminen edellyttää laajaa väestöpohjaa; oma näkemykseni on, että laajalla väestöpohjalla tarkoitetaan vähintään 500 000 asukkaan väestöpohjaa. Toiminnallisesti olisi järkevää luoda erityishuoltoon Länsirannikon yhteistoiminta-alue. Tavoite on etsiä yhteistyöpintoja Satakunnan sosiaalipalvelujen kanssa.

KTO:n strategia

Visiomme

Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus®, KTO, on Varsinais-Suomen Sote-alueen erityisosaamiskeskus *henkilöille, joilla on kehityksellisiä neuropsykiatrisia haasteita.*

Arvomme

- toista ihmistä arvostava vuorovaikutus
- oikeudenmukaisuus
- turvallisuus
- yhteishenki

Strategiset tavoitteemme

Henkilöstöstrategian painopisteet

- Henkilöstöstrategian tarkentaminen
- Esimiesten koulutus Kevan taholta koskien työntekijöiden työnkyvyn tukemista
- Korvaavan työn kehittämisen malli käyttöön
- Työterveyshuollon järjestämisen uudistaminen ennakoivaan työterveyshuoltoon sairaanhoidon topainotteisen työterveyshuollon sijaan
- Jatkuva talouden seuranta (neljännesvuosiraportointi)
- Sarastiarekryn sopimusperusteisten työntekijöiden korvaaminen KTO:n omalla vakinaisella varahenkilöstöllä
- KTO:sta nykyistä viihtyisämpi, ja yhteisöllisempi työpaikka, jossa kaikkien työntekijöiden työpanos kohdistuu asiakkaan palveluun joko välittömästi tai välillisesti.

Mitä palveluja tuotetaan?

Neuropsykiatristen asiakkaiden palvelut, joita perus- tai erikoissairaanhoidossa ei ole ja joista asiakas hyötyy. Neuropsykiatrisella asiakkaalla tarkoitetaan sitä, että asiakkaalla on jonkinasteinen keskushermoston toimintahäiriö tai vamma, joka vaikuttaa asiakkaan toimintakykyyn.

Omaa palveluvalikkoa kapea-alaisten erityisosaamisalueiden satunnaisten tarpeiden osalta voidaan täydentää ostopalveluilla, silloin kun se resurssitarpeesta johtuen on perusteltua.

Lasten palveluita kehitetään edelleen seuraten toimintaympäristön toimintaa (vrt LAPE). Rajapintojen määrittäminen lastensuojelun asiakkaisiin on tärkeää. Autismin kirjon asiakkaiden palvelut kuuluvat palveluvalikkoon siltä osin kuin niitä ei muualla ole saatavissa. Erityisosaamisalueena on kehitysvammaisten henkilöiden epilepsian diagnostiikan tarkennus ja hoito. Valtakunnallisesti on linjattu, että vammaisten henkilöiden erityisopetus kuuluisi kuntien sivistystoimen järjestettäväksi. Varsinais-Suomen kunnat ovat linjanneet, että kuntayhtymän tehtävänä on perussopimuksen mukaisesti järjestää erityisopetusta. Asumispalveluissa keskitytään kaikkein haastavimpiin asumispalveluihin (vaativa tehostettu asuminen). Erityisvahvuutena omissa asumispalveluissa on IMO-palvelujen (itsemääräämisoikeutta tukevat palvelut) sisältyminen asumispalveluun KTO:ssa. Asumispalveluita kehitetään mahdollisimman monimuotoisiksi. Jalkautuvia palveluita ja erityisperhetyötä suositellaan herkästi ennen laitostutkimusjaksoa, mikäli niihin saadaan maksusitoumus. IMO –palveluja voidaan antaa yksityiselle sektorille, mutta kuntien pyynnöstä ja maksusitoumuksella, siten, että nämä palvelut on merkitty asiakkaan erityishuolto-ohjelmaan. Kunnat ja yksityiset palvelutuottajat sopivat käytänteistä keskenään esim. maksujen suhteen. Koulutustilaisuudet avataan myös yksityisille palvelun tuottajille. Työllistämispalveluja kehitetään, esim. tuettu oppisopimus.

Kenelle palvelu tuotetaan

Kuntayhtymän palvelut on tarkoitettu ensisijaisesti ja pääsääntöisesti Varsinais-Suomen kuntien asukkaille tai Varsinais-Suomessa asuville asiakkaille, joilla on neuropsykiatrisia häiriötä. Palvelut kattavat koko elämänkaaren. Asiakkaan palvelujen lisäksi, palvelusamme kartoitetaan asiakkaan lähiympäristöstä tulevat tarpeet. Erityisperhetyön sisältöä ja toiminnan laajuutta kehitetään. Asiakaskunnassa lisääntyviä haasteita tuo monikulttuurisuus ja lasten lisääntynyt tehostetun palveluasumisen tarve. KTO tarjoaa konsultaatioita, työnohjausta ja koulutusta yli maakuntarajojen. Jatkossa tulee linjata, tehdäänkö yhteistyötä enenemässä määrin saman yhteistoiminta-alueeseen kuuluvan Satakunnan sairaanhoitopiirin sosiaalipalvelujen kanssa. Yhteistyörajapinta erikoissairaanhoidon tulee tarkentaa.

Miten palvelu tuotetaan?

Tuottamaamme palveluun meillä tulee olla osaaminen ja toiminnan tarvitsemat puitteet.

KTO:n palvelut tulee tuottaa niin, että palveluprosessit ovat sujuvat, läpinäkyvät ja vaikuttavat. Lisäksi niiden tulee nivoutua luontevasti muiden palvelutuottajien, yksityisten ja kolmannen sektorin palveluntuottajien palveluihin.

Varsinais-Suomi, erityisesti Turun seutu on muuttovoittoinen alue. Vielä ei ole täysin selvillä, mikä on alamme kriisi-, tutkimus- ja kuntoutuspaikkojen tarve alueellamme. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kriisi-, tutkimus- ja kuntoutuspaikat ylikuormittuvat, koska näyttää siltä, että asumispalveluissa olevien asiakkaiden kriisit ovat lisääntyneet ja usein heillä ei ole paaluuta koteihinsa, vaan heille löytyy uusi koti vasta uusien KTO:n asumispalvelujen myötä.

Asumispalvelujen tilojen hankkimistapaan vaikuttaa toimintaympäristöä säätelevä lainsäädäntö. Asumisyksikköjen tilakustannusten tulee olla sellaiset, että asiakkaalla on niissä va-

raa asua. Uusien tilojen kohdalla ARA:n rahoitusvaihto on ainoa, joka mahdollistaa tämän. Asumisyksikköjen tulee olla monimuotoisia ja sijaita lähellä asukkaan tuttua lähiympäristöä. Kuitenkin asumisyksikköjen sijainnissa tulee ottaa huomioon myös työvoiman saatavuus ja KTO:n erityispalvelujen tarve eri alueilla. Erityispalvelujen osalta tulee käyttää teknologisia menetelmiä sopivassa määrin.

Varsinais-Suomen erityishuoltoapiiri järjestää jäsenkunnille vaikeavammaisten lasten peruskouluopetusta. Tämä vaatii uudet ajanmukaiset tilat, teknologian ja pedagogisen hallinnon osaamisen lisäämistä.

Osaaminen keskittyy vaativampaan erityisosaamiseen. Tätä ylläpidetään erityisesti sisäisillä mutta harkinnanvaraisesti myös ulkopuolisilla koulutuksilla. Varsinais-Suomen alueella on tällä hetkellä pula sote-työntekijöistä ja on oletettavaa, että tämä tulee jatkumaan. Kuntien kanssa tulisi keskustella siitä, mikä on riittävän hyvä palvelu ja resurssit tulee arvioida tätä määrittelyä vastaavaksi. Tulee myös arvioida, onko yksikössä ns. avustavia töitä, joita koskien voitaisiin luoda tuetun oppisopimuksen malli.

Miten erottaudutaan muista?

KTO:n tärkein ominaisuus on osaaminen. Kelpoisuusehtoja noudatetaan tarkasti, henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti ja KTO:ssa on kehitysvamma-alan liittyvien eri ammattiryhmien edustus. Asiakkaiden kaikissa palveluissa asiantunteva moniammatillisuus on yhä tehostetummin läsnä. KTO on byrokralialtaan matala organisaatio, mikä mahdollistaa ketterän toiminnan. Ketteryys ja joustavuus ovat asioita, joita tulee edelleen kehittää.

KTO toimii monessa asiakastapauksessa muun järjestelmän perälautana. Tämä haastaa toimintaamme erityisesti kriisiasiakkaiden kohdalla. Kriisiasiakkaiden vastaanottaminen vaatii ympärivuorokautiset, riittävät resurssit ja valmiudet. Tämä on ydintyötämme ja yhteiskumppaneina ovat terveydenhuollon ja sosiaalihuollon päivystävät yksiköt.

KTO lupaa laadukkaat palvelut asiakkaalle, toiminnan laatua kehitetään jatkuvasti. Laatu-järjestelmänä on SHQS.

KTO on mukana erilaisissa hankkeissa. Hankkeiden tulee suoraan hyödyntää asiakaskuntaamme ja niistä tulee tulla jalkautunut tuote.

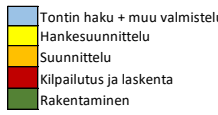
Videoteknisten apuvälineiden käyttöä palvelutyössä tulee soveltuvin osin laajentaa.

Markkinointia, joka kohdallamme merkitsee palveluista tiedottamista, tulee monikanavoittaa nykypäivän mukaiseksi.

KTO:n tulee kaikessa toiminnassaan edistää kehitysvammaisten asiakkaiden palveluja ja kasvavaa moniammatillista kehitysvamma-alan osaamista.

KTO:n tilastrategian (alustava) mukaiset tilahankkeet vuoteen 2023 saakka

KTO:N TILAHANKKEIDEN ALUSTAVA AIKATAULU



Hanke	Vuodet=>					Asiakaspaikkoja
	2019	2020	2021	2022	2023	
Sauvon asumisyksikkö, ARA						12
Hanhenpuisto, Loimaa, ARA						12
Lieto, ARA-hanke						12
Paimio, ARA-hanke						12
Mylly-Antin koulu (+aluelämpö)						
Naskarlan asumisyksikön asiakkaille korvaavat tilat?						
Päivätoiminta?						48

Kuntalausuntojen koonti

Johdanto

KTO – Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus, Varsinais-Suomen erityishuoltoapiirin kuntayhtymä lähetti 16.5.2019 lausuntopyynnön 27 jäsenkunnalleen vuosien 2020–2022 toimintasuunnitelmaan.

Tässä asiakirjassa on koonti 14 kunnan/kaupungin, yhden yhteistoiminta-alueen ja yhden kuntayhtymän lausunnosta, jotka vastasivat seuraaviin kysymyksiin:

1. Kehitysvammaisten lasten (joilla on vaikeita ja pitkäaikaisia haasteita käyttäytymisessä) ympärivuorokautisille, pitkäaikaisille ja kasvua tukeville ryhmäkoti- ja ryhmäkotipaikoille näyttäisi olevan tarvetta. Onko kuntanne alueella tällaisia lapsia? Näettekö, että kuntayhtymän toimesta olisi tarvetta perustaa pienryhmäkoti tällaisille lapsille? Tai onko kunnallanne tarvetta em. lasten ja nuorten tilapäishoidon jaksolle?
2. Asiantuntijapalveluina toteutettavat jalkautuvat palvelut tuodaan paljon esille valtakunnallisessa keskustelussa ja niiden arvo on suuri vaativien palvelujen ennaltaehkäisyssä. Jäsenkunnissamme jalkautuvia palveluita käytetään vielä kovin vähän. Miten näette kuntanne tarpeet jalkautuvien palveluiden käytössä?
3. KTO täydennyskouluttaa omia työntekijöitään alaan liittyvissä kysymyksissä monipuolisesti. Koulutuksiin on mahdollista osallistua jäsenkuntiemme työntekijöillä, kolmannen ja yksityisen sektorin työntekijöillä. Tulevana toimintakautena olemme päättäneet, että jäsenkuntiemme kehitysvamma-alan työntekijät saavat koulutuksista 20 %:n alennuksen. Minkä tyyppisen koulutukset tukisivat kuntanne omia toimintoja?
4. Kehitysvammaisuudesta johtuen jotkut terveydentilaan liittyvät erityistutkimukset saattavat olla haastavia toteuttaa, (Esim. EEG-tutkimukset, verinäytteet, kuvantamistutkimukset), koska onnistuakseen ne vaativat kehitysvamma-alan liittyvien erityiskysymysten (esim. kommunikaatio) tuntemista. Kuntien terveystoimet ja erikoissairaanhoido on antanut yksittäisiä maksusitoumuksia KTO:lle, jossa nämä tutkimukset on pystytty toteuttamaan kustannustehokkaasti. Katsotteko, että em. maksusitoumuskäytäntö on teidän osalta selvä? Miten näette KTO:n roolin näiden tutkimusten osalta?
5. KTO:n asumispalveluihin tulee paljon sellaisia asiakkaita, jotka ovat kokeilleet kevyemmisiä asumispalveluissa, mutta psykososiaalisten ongelmien vuoksi eivät ole niissä selvinneet. Lain edellyttämät itsemääräämisoikeuden vahvistamiseen ja rajoittamiseen liittyvät asiantuntijapalvelut kuuluvat KTO:n asumispalveluihin. Mitä näkemyksiä kunnallanne on siitä, miten KTO linjaa asumispalvelutuotantonsa jatkossa?
6. Kehitysvammaisten on vaikeaa päästä ns. oikeisiin töihin. KTO kysyy kuntanne mielipidettä, tulisiko meidän panostaa tuettujen oppisopimusten toteuttamiseen yhteydessä esim. erityisoppilaitosten kanssa ja siten aktiivisesti etsiä avustavia työtehtäviä kehitysvammaisille henkilöille?

KUNTA	ORGANISAATIO
Aura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Auran kunnalla on jonkin verran tarpeita kehitysvammaisten lasten ja nuorten tilapäishoitoon ja päivähoitoon. 2. Jalkautuville palveluille olisi jonkin verran tarvetta esimerkiksi palvelusuunnitelmien laadinnan yhteydessä. 3. Kuntien omia toimintoja tukisivat esimerkiksi asperger- ja autistikirjoihin liittyvät koulutukset, sekä myös kehitysvammaisten ihmisten itsemääräämissoikeutta koskevat koulutukset. 4. Maksusitoumuskäytäntö on kunnan mielestä riittävän selkeä. 5. Kunnalla on yksittäisiä tarpeita järjestää asumispalveluja asiakkaille, jotka eivät selviä kevyemmissä asumispalveluissa psykososiaalisten ongelmien vuoksi. Kunta toivoo KTO:lta apua näiden kehitysvammaisten ihmisten asumispalvelujen järjestämiseksi. 6. KTO:n panostaminen tuettujen oppisopimusten ja avotyötöiminnan tukemiseen on erityisen kannatettavaa toimintaa.
Kaarina	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunnassa on tarvetta lasten ja nuorten tilapäishoidon kokonaisuuden kehittämiseksi koska Varsinais-Suomen alueella kyseistä palvelua tuotetaan varsin vähän palveluntuottajien toimesta. Käytännössä tilapäishoidon tarve Kaarinassa painottuu viikonloppuihin. Tilapäishoidon osalta Kaarina haluaa kiinnittää huomiota palvelun laadun ohella myös hoitovuorokauden hintaan vastuullisen talouden ylläpitämiseksi sekä kunnan talouden tasapainottamiseksi. 2. Kaarina on aktiivisesti kehittänyt palveluitaan esille tulleiden asiakkaidensa tarpeiden mukaisesti sekä aktiivisesti toiminut lähivuosien tarpeet ennakkoiden. KTO:n tarjoamia asiantuntijapalveluita on käytetty Kaarinassa ja asiantuntijuutta tullaan edelleen hyödyntämään tulevana vuosina tarvittaessa tukemaan kunnan omaa palveluntuotantoa, mikäli tarjoamien jalkautuvien palveluiden hintataso pysyy maltillisena. 3. Kaarina pitää hyvänä, että KTO tarjoaa tulevana toimintakautena jäsenkunnilleen monipuolisiin koulutuksiinsa edullisemman hinnan. Kaarinan näkemys on, että KTO edelleen laajentaisi koulutusvalikoimaansa sairauden hoidon ulkopuolisiin aihealueisiin huomioiden asiakkaiden kokonaistilanteisiin liittyvän monialaisen tietoperustan tarpeen nykyisin lääketieteellisesti painottuvan koulustarjonnan ohella. 4. KTO:n erityistutkimuksiin liittyvät maksusitoumuskäytännöt ovat Kaarinan osalta selvät. Niiden toimivuutta arvioidaan aktiivisesti ja kehitetään esille nousseiden tarpeiden mukaisesti. KTO:n rooli erityistutkimuksien toteuttamisessa arvioidaan jatkossakin yksilöllisesti erikseen asiakkaan erityistarpeet ja terveydentila huomioiden.

	<p>5. Kaarinan kaupunki on vuonna 2018 kilpailuttanut kehitysvammaisten asumispalvelut tuetusta asumisesta erittäin vaativaan autettuun asumiseen ajalle 1.1.2019–31.12.2020 (+ mahdolliset optiovuodet). KTO ei osallistunut kehitysvammaisten asumispalveluiden kilpailutukseen. Kehitysvammaisten asiakkaiden uusissa asumispalvelusijoituksissa tulee ensisijaisesti käyttää kilpailutukseen osallistuneiden palveluntuottajien palveluita. Tämä tarkoittaa sitä, että hankintakauden aikana KTO:sta hankittavat asumispalvelut painottuvat asiakkaiden kriisi-, tutkimus- ja kuntoutusjaksoihin. KTO:n kuntoutuskeskuksen tutkimus ja hoito on tarpeen erityisesti akuuteissa ja hoidollisesti vaativissa tilanteissa. Kaarinan kaupunki toteaa, että kaikissa kehitysvammaisten asiakkaiden palveluissa kehitysvammaisten asiakkaiden itsemääräämisoikeus, sen vahvistaminen sekä mahdollinen rajoittaminen tulee kaikissa tilanteissa toteutua lainsäädännön edellyttämällä tavalla.</p> <p>6. Kaarina on kiinnostunut kuulemaan lisää KTO:n tekemästä kehittämistyöstä kehitysvammaisten asiakkaiden avotyön, työmarkkinoiden ja kouluttautumisen saralta. Kaarinassa avohuollon ohjaaja vastaa edellä mainituista kokonaisuuksista ja yhteistyötä tehdään ylikunnallisissa verkostoissa.</p>
Kemiönsaari	
Koski TI	
Kustavi	<p>1. Kustavin kunnassa ei tällä hetkellä ole tarvetta ryhmäkotipaikoille, mutta kehitysvammaisten lasten vanhemmat voivat toivoa lapsen tai nuoren tilapäishoitopaikkaa.</p> <p>2. Jalkautuvat palvelut ovat tärkeitä asiakkaiden tavoitettavuuden kannalta. Kustavin näkökulmasta on tärkeää, että apua saadaan tarvittaessa myös sinne, missä avuntarvitsija elää.</p> <p>3. Kustavin kunnassa ei ole erityisen vammaispalveluihin keskittyneitä työntekijöitä, tästä syystä koulutustarve on vähäinen.</p> <p>4. Kustavin kunta on valmis jatkamaan maksusitoumuskäytäntöä, jos erityistutkimuksille tulee tarvetta. KTO:n rooli näiden tutkimusten koordinoinnissa ja järjestämisessä on kunnan näkökulmasta keskeinen.</p> <p>5. Asumispalveluiden tulee vastata yksilöllisesti asiakkaan tarpeeseen. Asumispalvelutuotannossa tulee huomioida asiakkaan psykososiaaliset haasteet ja pytkiä huomioimaan ne parhaalla mahdollisella tavalla.</p> <p>6. Tuetut oppisopimukset ovat hyvä väylä työelämään ja todennäköisesti moni kehitysvammaainen olisi kiinnostunut tämänkaltaises- ta mahdollisuudesta.</p>

Laitila	<ol style="list-style-type: none">1. Laitilassa on lapsia, joilla on vaikeita pitkäaikaisia haasteita käyttäytymisessä. Pienryhmäkodin perustaminen laitilalaisten lasten tarpeeseen KTO:n toimesta ei ole tarpeellista. Lasten ja nuorten tilapäishoito on pystytty järjestämään. Nykyisten asuntoloiden toiminnan laajentaminen tilapäishoitoon sen sijaan on kannatettavaa, mikäli asumispaikkoja/ tilaa on vapautunut. Kustannukset uuden yksikön rakentamisesta tulevat kuitenkin jakautumaan kaikkien jäsenkuntien kesken.2. Laitilan sijainti etäällä tuki- ja osaamiskeskukselta on haasteellista sekä jalkautuvien palvelujen käytössä. Matka-aika aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia suhteessa todelliseen palvelun käyttö-aikaan.3. Laitilassa kehitysvammaisille on järjestetty monenlaista toimintaa. Kaikki kehitysvamma-alaan liittyvät koulutukset kiinnostavat, alennukset jäsenkunnille on hyvä ratkaisu oikeaan suuntaan.4. Laitilan kaupunki on erityisesti kohdentanut asiakkailleen KTO:n erityisosaamista tutkimuksen, terveydenhuollon ja kuntoutuksen osaamisalueilla ja on saamaansa palveluun tyytyväinen. Maksusitoumuskäytäntö on toimiva ja yksinkertainen. Kustannusten kasvuun tulee tämän hetkisestä talouden tasapainoisuudesta huolimatta kiinnittää edelleen erityistä huomioita, samoin palvelun laatuun ja sen kehittämiseen kuntayhtymän kaikissa yksiköissä.
Lieto	<ol style="list-style-type: none">1. Kehitysvammaisten lasten pienryhmäkodin ja tilapäishoidon järjestämiselle on tarvetta, erityisesti tilapäishoidon järjestämiselle.2. Jalkautuvien palveluiden tarve arvioidaan aina erikseen yksilöllisen tarpeen mukaan. Kotiin annettavalle erityisperhetyölle arvioidaan jatkossakin olevan tarvetta, erityisesti tukemaan omaishoitojuutta.3. Täydennyskoulutuksia olemme käyttäneet ja tulemme edelleen hyödyntämään KTO:n koulutusasiantuntiajpalveluita, jotka on koettu ammatillisina ja edullisina. Autismin kirjoon, itsemääräämiskeuteen, vuorovaikutukseen ja kehitysvammaisten ikääntymiseen liittyvät koulutukset tukisivat toimintaamme.4. Kunnan maksusitoumukset terveydentilaan liittyvissä tutkimuksissa perustuvat yksilökohtaiseen tarvehankintaan.5. KTO:n tulee jatkossakin huomioida asumispalvelutuotannossaan asiakkaat, joilla on vaativia erityistarepita liittyen autismin kirjon häiriöihin, mielenterveyteen sekä haastavaat käyttäytymiseen.6. Liedon kunnan kehitysvammopalvelut pitää tärkeänä yhteistyön kehittämisen erityisoppilaitosten kanssa.

Loimaa	<p>1. Akuuttia tarvetta ei ole. Tähän mennessä olemme kyenneet vastaamaan tarpeeseen kaupungin omana toimintana. Paikkojen määrä on kuitenkin rajallinen ja perheillä esiintyy tarvetta saada yksilöllisempiä tilapäishoidon palveluja. Tästä syystä on perusteltua muodostaa tilapäishoitopaikkoja maakuntaan esimerkiksi vahvasti autistisille tai haastavasti käyttäytyville lapsille.</p> <p>2. Ajatus on kannatettava. Kuntoutussuunnitelmien, terapia-arvioiden ja kognitiivisten arvioiden laadinta asiakkaan omassa toimintaympäristössä antaisi enemmän tietoa ja realistisemman kuvan asiakkaan toimintakyvystä. Samalla paikalliset yhteistyötahot tulisivat kuulluksi osana kuntoutussuunnitelman laadintaa, eikä perheen tarvitsisi matkustaa Paimioon.</p> <p>3. Koulutustarpeet. Loimaalla laaditaan vammaispalvelujen henkilöstön oma koulutussuunnitelma. Tällä hetkellä tarvetta on itsemääräämisoikeuteen ja sitä tukeviin työskentelymenetelmiin liittyvä koulutus.</p> <p>4. Nykyisessä käytännössä ei ole koettu olevan ongelmia.</p> <p>5. KTO:n asiantuntijapalvelut nähdään tarpeellisina niin omassa kuin ostetussakin asumispalvelutuotannossa. Jäsenkuntien vastausten ja nykyisen käytön perusteella KTO voi linjata tuotantoon.</p> <p>6. Kehittämisen arvoinen asia. Loimaa on kiinnostunut valmistelemaan asiaa yhteistyössä KTO:n kanssa ja edistämään käyttöä omassa palveluohjauksessa ja työtoiminnoissa.</p>
Marttila	<p>1. Marttilassa ei ole tällä hetkellä tarvetta kehitysvammaisten lasten ryhmäkodille. Lapset asuvat kodeissaan. Lapsille ja perheille järjestetään tarvittavat palvelut kotona asumisen tukemiseen mm. lyhytaikaista hoitoa perhehoitokodissa. Lyhytaikaista tilapäishoitoa pyritään kehittämään nimenomaan perhehoitona.</p> <p>2. Jalkautuvien palveluiden tarve erityisesti kriisitilanteissa voisi olla hyvä palvelu KTO:n kautta. Päivystykseen meno ei palvele välttämättä kehitysvammaista, koska siellä ei ole sellaista erityisasiantuntemusta, jota on saatavilla KTO:lta. Nykyään toimivaa on saada yhteys kiireellisissä asioissa päivystävään KTO:n sairaanhoitajaan. Näistäkin sovitaan aina tapauskohtaisesti kunkin asiakkaan kohdalla.</p> <p>3. Täydennyskoulutuksiin on osallistuttu Marttilasta sekä sosiaali-toimen että kehitysvammaisten asumisyksiköstä. Tarve edullisiin, ammatillisiin ja käytännön läheisiin koulutuksiin jatkuu edelleen.</p> <p>4) Marttilassa perusterveydenhuolto palvelee kaikkia kuntalaisia. Yksilökohtaisesti arvioidaan asiakkaan tarve päästä tutkimuksiin KTO:lle. Näistä maksusitoumuskäytännöt ovat selkeitä ja toivotaan jatkossakin, että aina kaikesta erikoissairaanhoitotasoisesta hoidosta tehdään kuntaan maksusitoumuspyyntö. Tarve on pientä, mutta palvelun olemassaolo on välttämätön KTO:n tuottamana Marttilan näkökulmasta.</p> <p>5) KTO:n olisi hyvä linjata asumispalvelunsa jatkossa vaativimmille asiakkaille, jotka eivät kevyemmissä asumisissa pärjää.</p> <p>6) Työllistämispalveluiden järjestäminen ja mahdolliset oppisopimuskysymykset tulisi järjestyä oman kunnan palveluna. Tähän ei tarvita KTO:n erityispalvelua.</p>
Masku	<p>1. Maskun kunnalla / Perusturvayhtymä Akselilla on tarvetta lasten ja nuorten tilapäishoitopaikoille (omaishoidontuen vapaat ja tilapäinen asuminen); kaikki eivät tarvitse raskasta laitoshoidoa, joten esim. pienryhmäkoti paikka voisi olla hyvä asia.</p>

	<p>2. Jalkautuvia palveluita on käytetty todella vähän, mutta tällainen mahdollisuus on hyvä olla olemassa.</p> <p>3. On hyvä, että KTO:n omalle henkilökunnalle järjestämään täydennyskoulutukseen on mahdollista osallistua myös Mas-kun/Akselin kehitysvamma-alan työntekijöiden, koulutuksesta saatava alennus on erittäin positiivinen asia. Koulutusta kaivataan esim. diagnooseista, ikävaiheista, käyttäytymisen haasteista ja seksuaalisuudesta. Näitä on harvoin tarjolla alueella, sillä Kehitysvammaliiton koulutukset ovat usein Helsingissä.</p> <p>4. Terveystilaan liittyvien erityistutkimusten maksusitoumuskäytäntö ei ole Maksun/Akselin näkökulmasta selvä. Välillä KTO:lta tulee maksusitoumuspyyntö erikoissairaanhoidon, välillä taas osastojaksolla tehdystä tutkimuksesta lähetetään lasku osastolaskun yhteydessä. Toivottavaa olisi, että kaikesta erikoissairaanhoidosta tutkimuksesta tehtäisiin maksusitoumuspyyntö.</p> <p>5. Asumispalveluissa kuntayhtymän toivotaan keskittyvän erityisesti vaativille/haastaville asiakkaille soveltuvien asumispalveluiden järjestämiseen. Näitä ovat esim. aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat. Nykyisten paikkojen toivotaan säilyvän ja kuntayhtymän toivotaan pystyvän vastaamaan myös mahdolliseen palveluntarpeen kasvuun. Asumispalveluihin liittyen tulisi aina järjestää myös työ- ja päivätoiminta.</p> <p>6. Maskulla/Akselissa on oma työhönvalmennuksen työntekijä, mutta on erittäin kannatettavaa, että KTO panostaisi tuettujen oppisopimusten toteuttamiseen yhteydessä esim. erityisopilaitosten kanssa ja siten aktiivisesti etsisi avustavia työtehtäviä kehitysvammaisille henkilöille. KTO:n toivotaan kehittävän toimintaansa siten, että se vastaa uusien lakien vaatimuksiin, asiakkaiden tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti.</p>
Mynämäki	<p>1. Akselilla on tarvetta lasten ja nuorten tilapäishoitopaikoille (omaishoidontuen vapaat ja tilapäinen asuminen); kaikki eivät tarvitse raskasta laitoshoidoa, joten esim. pienryhmäkotipaikka voisi olla hyvä asia.</p> <p>2. Jalkautuvia palveluita on käytetty todella vähän, mutta tällainen mahdollisuus on hyvä olla olemassa.</p> <p>3. On hyvä, että KTO:n omalle henkilökunnalleen järjestämään täydennyskoulutukseen on mahdollista osallistua myös Akselin kehitysvamma-alan työntekijöiden, koulutuksesta saatava alennus on erittäin positiivinen asia. Koulutusta kaivataan esim. diagnooseista, ikävaiheista, käyttäytymisen haasteista ja seksuaalisuudesta. Näitä on harvoin tarjolla alueella, sillä Kehitysvammaliiton koulutukset ovat usein Helsingissä.</p> <p>4. Terveystilaan liittyvien erityistutkimusten maksusitoumuskäytäntö ei ole Akselin näkökulmasta selvä. Välillä KTO:lta tulee maksusitoumuspyyntö erikoissairaanhoidon, välillä taas osastojaksolla tehdystä tutkimuksesta lähetetään lasku osastolaskun yhteydessä. Toivottavaa olisi, että kaikesta erikoissairaanhoidosta tutkimuksesta tehtäisiin maksusitoumuspyyntö.</p> <p>5. Asumispalveluissa kuntayhtymän toivotaan keskittyvän erityisesti vaativille/haastaville asiakkaille soveltuvien asumispalveluiden järjestämiseen. Näitä ovat esim. aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat. Nykyisten paikkojen toivotaan säilyvän ja kuntayhtymän toivotaan pystyvän vastaamaan myös mahdolliseen palveluntarpeen kasvuun. Asumispalveluihin liittyen tulisi aina järjestää</p>

	<p>myös työ- ja päivätoiminta.</p> <p>6. Akselissa on oma työhönvalmennuksen työntekijä, mutta on erittäin kannatettavaa, että KTO panostaisi tuettujen oppisopimusten toteuttamiseen yhdessä esim. erityisoppilaistosten kanssa ja siten aktiivisesti etsisi avustavia työtehtäviä kehitysvammaisille henkilöille. KTO:n toivotaan kehittävän toimintaansa siten, että se vastaa uusien lakien vaatimuksiin, asiakkaiden tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti.</p>
Naantali	<p>1. Naantalın kaupungilla ei ole tarvetta kehitysvammaisten lasten ryhmäkodille, sillä lähes kaikki lapset ovat omien vanhempien omaishoidettavia lisäpalvelujen turvin. Lasten ja nuorten tilapäishoidolle on kuitenkin tarvetta edelleen.</p> <p>2. Jalkautuvien KTO:n tuottamien asian tunti ja palveluiden käyttö tulisi jäämään Naantalissa edelleen kovin vähäisiksi. Esim. kehitysvammaaneuvolan palvelut voidaan toteuttaa edelleen Paimiossa.</p> <p>3. KTO:n järjestämä henkilöstön täydennyskoulutus erityisesti palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnin osalta oli hyödyllistä myös kuntien työntekijöille.</p> <p>4. Naantalın kaupungin perusterveydenhuolto palvelee kaikkia kuntalaisia ja monissa yksiköissä on valmiudet myös paljon apua tarvitsevien terveystutkimusten tekoon. Yksilökohtaisesti on hyvä, jos KTO:n palvelu on kuitenkin käytettävissä tarvittaessa.</p> <p>5. Asumispalvelutuotantonsa linjauksena KTO:n tulisi keskittyä erityisen tuen tarpeessa olevien asumispalvelujen järjestämiseen. Kehitysvammaisten asumispalvelut tulee pääsääntöisesti järjestää kotikunnassaan joko kunnallisena palveluna tai ostopalveluja hyödyntämällä.</p> <p>6. Myös työllistämispalvelujen järjestäminen ja mahdolliset oppisopimuskysymykset tulisi hoitaa peruskuntien palveluina.</p>
Nousiainen	<p>1. Akselilla on tarvetta lasten ja nuorten tilapäishoitopaikoille (omaishoidon tuen vapaat ja tilapäinen asuminen); kaikki eivät tarvitse raskasta laitoshoidoa, joten esim. pienryhmäkoti paikka voisi olla hyvä asia.</p> <p>2. Jalkautuvia palveluita on käytetty todella vähän, mutta tällainen mahdollisuus on hyvä olla olemassa.</p> <p>3. On hyvä, että KTO:n omalle henkilökunnalleen järjestämään täydennyskoulutukseen on mahdollista osallistua myös Akselin kehitysvamma-alan työntekijöiden, koulutuksesta saatava alennus on erittäin positiivinen asia. Koulutusta kaivataan esim. diagnooseista, ikävaiheista, käyttäytymisen haasteista ja seksuaalisuudesta. Näitä on harvoin tarjolla alueella, sillä Kehitysvammaliiton koulutukset ovat usein Helsingissä.</p> <p>4. Terveystilaan liittyvien erityistutkimusten maksusitoumuskäytäntö ei ole Akselin näkökulmasta selvä. Välillä KTO:lta tulee maksusitoumuspyyntö erikoissairaanhoidon, välillä taas osastojaksolla tehdystä tutkimuksesta lähetetään lasku osastolaskun yhteydessä. Toivottavaa olisi, että kaikista erikoissairaanhoidotaisista tutkimuksesta tehtäisiin maksusitoumuspyyntö.</p> <p>5. Asumispalveluissa kuntayhtymän toivotaan keskittyvän erityisesti vaativille / haastaville asiakkaille soveltuvien asumispalveluiden järjestämiseen. Näitä ovat esim. aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat. Nykyisten paikkojen toivotaan säilyvän ja kuntayhtymän toivotaan pystyvän vastaamaan myös mahdolliseen palveluntarpeen kasvuun. Asumispalveluihin liittyen tulisi aina järjestää</p>

	<p>myös työ- ja päivätoiminta.</p> <p>6. Akselissa on oma työhönvalmennuksen työntekijä, mutta on erittäin kannatettavaa, että KTO panostaisi tuettujen oppisopimusten toteuttamiseen yhdessä esim. erityisoppilaistosten kanssa ja siten aktiivisesti etsisi avustavia työtehtäviä kehitysvammaisille henkilöille. KTO:n toivotaan kehittävän toimintaansa siten, että se vastaa uusien lakien vaatimuksiin, asiakkaiden tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti.</p>
Paimio	<p>1. Paimion kaupungilla ei ole tarvetta kehitysvammaisten lasten pitkäaikaishoidon pienryhmäkodille. Tilapäishoidolle voisi olla tarvetta.</p> <p>2. Koska KTO sijaitsee Paimiossa, tarvetta jalkautuville palveluille ei ole.</p> <p>3. Koulutusyhteistyö on tarpeellista.</p> <p>4. Maksusitoumuskäytännöt terveydentilaan liittyvissä tutkimuksissa ovat selkeät, eikä muutoksiin ole tarvetta. KTO tukee näiden palveluiden osalta Paimion - Sauvon kansanterveyskuntayhtymän toimintaa.</p> <p>5. Paimion kaupunki ostaa tarvittaessa asumispalvelua KTO:lta. Mikä li asumispalvelupaikkoja ei ole saatavilla, asumispalvelua ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. KTO:n olisi hyvä keskittyä asumispalveluiden osalta erityisen tuen tarpeessa olevien asumispalvelujen järjestämiseen.</p> <p>6. Paimion kaupunki katsoo, että KTO:n ei ole välttämätöntä ottaa roolia tässä asiassa.</p>
Parainen	<p>1. Kunnassamme on tiedossa yksittäisiä lapsia ja nuoria, jotka tarvitsisivat edellä mainittua ryhmäkotipaikkaa. Tälle ryhmälle on vaikeata löytää sopivaa asumista, joten ryhmäkodin perustaminen KTO:n toimesta olisi hyvä. Omaishoidontukeen liittyen tilapäishoidon jaksoja kehitysvammaisille lapsille ja nuorille kodinomaisissa tiloissa olisi enemmänkin tarvetta.</p> <p>2. Kunnassamme on tarvetta kotiinvietäville palveluille erityisperhetyön merkeissä. Perheissä, joissa on kehitysvammaisuuden vuoksi tukea tarvitseva lapsi tai nuori, huoltajat ovat suuremmassa vaarassa uupua ja kriisiytyä kuin muut. Perheneuvontaan, jossa on osaamista kehitysvammaisten lasten ja nuorten kasvattamisesta, on tarvetta.</p> <p>3. Kehitysvamma-alan tiedon lisääminen työntekijöille on hyvin tärkeää. Koulutusta tarvitaan sekä sosiaali- että terveydenhuoltohenkilöstölle. Osaamisen saamiseen siihen että on varmuutta ottaa kuntien normaalipalveluiden piiriin sellaisia kehitysvammaisia, joiden päällimmäinen avun tarve liittyy esimerkiksi ikääntymiseen ja sen tuomiin hoivatarpeisiin tai terveyden seuraamiseen voisi olla hyvä. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen kasvattamiseen liittyviin haasteisiin olisi hyvä saada lisää koulutusta ja varmuutta kaikille lasten parissa työskenteleville.</p> <p>4. Yksittäisten maksusitoumusten myöntäminen terveydentilaan liittyviin erityistutkimuksiin voidaan myöntää terveydenhuollon kautta, mikäli niitä ei voida itse tuottaa.</p> <p>5. Joidenkin asumisyksikköjen erikoistuminen tiettyjen asiakasryhmien tarpeisiin, kuten lausuntopyyntöissä kerrotaan, on hyvä ja selkeyttää kunnalle kyseistä asumispalvelua. Psykiatrinen sairaus ja kehitysvammaisuus yhdistettynä on riski väliinpuotoamiseen ja tälle ryhmälle on haasteellista löytää asuminen, johon yhdistyy sairauden hoito.</p>

	6. Katsotaan positiivisena asiana, että panostetaan kehitysvammaisten työhön pääsyn tukemiseen. Mutta siihen onko se KTO:n asia emme ota kantaa.
Pyhäranta	
Pöytyä	<p>Pöytyän kunta tulee jatkossakin ostamaan kehitysvammaisten erityispalveluita KTO:lta. Pöytyän kunta arvioi tarvitsevänsä KTO:n palveluita eri tyisesti niissä tilanteissa, joissa kehitysvammaisen tutkimus, kuntoutus ja hoito vaativat kehitysvammaisuuteen liittyvää erityisosaamista ja joissa tarpeeseen ei pystytä vastaamaan omin palveluin. Pöytyän kunnassa on lapsia, joilla on tarvetta mm. tilapäishoidon jaksoille.</p> <p>Pöytyän kunta näkisi hyvänä mahdollisuuden jalkautuvien palvelujen käytölle. Kunnan toimintaa tukisi esimerkiksi kohdennetut koulutukset vammaispalvelun työntekijöille mm. psykososiaalisen oireilun haasteisiin. Pöytyän kunnalla on oma 18-paikkainen ympärivuorokautinen asumispalveluyksikkö sekä työ- ja päivätoimintakeskus, jonka palveluita myydään myös ulkopaikkakuntalaisille. Oma toimintaa ei ole suunniteltu laajennettavaksi.</p> <p>Pöytyän kunnan talousarviota vuodelle 2020 ollaan laatimassa samalle tasolle vuoden 2019 talousarvion tasoa, joten erityishuolto- ja piiriltä ostettaviin palveluihin ei tulla varaamaan lisämäärärahaa.</p>
Raision–Ruskon yhteistoiminta-alue	<p>1. Kehitysvammaisten lasten pienryhmäkodin ja tilapäishoidon tarvetta ei tällä hetkellä akuutisti ole. Jalkautuvien palveluiden tarve arvioidaan aina erikseen yksilöllisen tarpeen mukaan tai yksikkökohtaisesti haastavissa tilanteissa.</p> <p>2. Täydennyskoulutuksia olemme käyttäneet aktiivisesti ja tulemme edelleen hyödyntämään KTO:n koulutusasiantuntijapalveluita, jotka on koettu ammatillisina ja edullisina.</p> <p>3. Maksusitoumuskäytännöt terveydentilaan liittyvissä tutkimuksissa ovat Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueella selkeät, eikä muutoksiin ole tarvetta.</p> <p>4. Asumispalveluissa asiakkaat, joilla on vaativia erityistarpeita liittyen mielenterveyden tai autismin kirjon häiriöihin sekä haastavaan käytökseen tarvitsevat heti asumisen alkaessa riittävän tuen asumisen onnistumiseen, näille erittäin vaativan autetun asumisen palveluille on jatkossakin lisääntyvää tarvetta.</p> <p>5. Kehitysvammaisten tuettujen oppisopimusten toteuttaminen yhdessä erityisoppilaitosten kanssa on hyvä idea, jota KTO:n kannattaa lähteä kehittämään lisäksi arvioimaan ja kehittämään työelämän vaatimuksia, kuten esim. henkilöiden samaa palkkausta. Lisäksi tulisi kehittää henkilöiden mahdollisuutta osallistua perus- ja jatko-opintoihin, tavoitteena valmistua ammattiin.</p> <p>Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alue pitää KTO:n palveluita kehitettäessä kuitenkin tärkeänä sitä, että nykyisten palveluiden hintoihin ei kohdistu suuria nostopaineita. Uusia palveluita kehitettäessä kustannustehokkuuden näkökulma on tärkeä ottaa huomioon sekä se, että palveluita ei rakenneta päällekkäin kuntien omien palveluiden kanssa.</p>
Salon	<p>1. Vaativaa ja pitkäaikaista hoitoa tarvitsevien lapsiasiakkaiden määrä on kasvussa. Näillä lapsilla esiintyy yleisesti hyvin haastavaa käytöstä diagnoosista (autismi, asperger yms.) ja/ tai ympäristön vaikutuksesta johtuen. Lastensuojelu on yhä useammin mukana asiakkuuksissa, mutta lastensuojeluyksiköt eivät välttämättä pysty vastaamaan erityislapsen tarvitsemaan hoitoon ja tukeen. Alaikäisille ei ole tällä hetkellä riittävästi oikein kohdennet-</p>

	<p>tua tilapäistä tai pysyvää asumispalvelua. Salon kaupungin oma tilapäishoitoyksikkö ei pysty vastaamaan yksin hoidon tarpeeseen. Tämän vuoksi pidetään tärkeänä, että KTO pystyisi osaltaan vahvistamaan lapsille tarkoitettuja asumispalveluja sekä tilapäishoitoa.</p> <p>2. Jalkautuvien palvelujen hyödyntäminen on Salossa vielä pieni-muotoista. Asiakkaan kuntoutusjaksojen vahvistukseksi tai kuntoutusjakson sijasta jalkautuvat palvelut ovat hyödyllisiä. Jalkautuvien palvelujen käyttöä haetaan erityisesti silloin, kun koko asiakkaan elinympäristö tarvitsee ohjausta ja tukea asiakkaan arjen kysymyksissä tai kriisiytyneen ongelmatilanteen ratkaisemiseksi. Jalkautuvia palveluja voidaan hyödyntää myös lapsiasiakkaille.</p> <p>3. Salon kaupungin kehitysvammahuollon henkilöstö on käyttänyt jo pitkään KTO:n koulutuspalveluja. Tarvetta on edelleen eri diagnooseihin (esim. autismi), kehitysvammapsykiatriaan sekä kehitysvammaisen ikääntymiseen painottuville koulutuksille.</p> <p>4. Salon kaupungin terveystilanteet voivat yksittäistapauksissa tarvita KTO:n tekemiä terveydentilaan liittyviä erityistutkimuksia. Näissä painottuu kehitysvammaisuuden erityiskysymysten tunteminen ja osaaminen. Näihin yksittäisiin tilanteisiin terveystilanteet antavat maksusitoumuksen yksilöllisen harkinnan mukaan.</p> <p>5. KTO:n asumispalveluyksiköissä asuu tällä hetkellä 13 salolaista asiakasta, joista osa käy myös työ- tai päivätoiminnassa. Osa KTO:n asumisyksiköissä asuvista asiakkaista on siirtynyt yksiköihin laitoshuollon purun myötä. Salon kaupunki tarvitsee jatkossakin KTO:n asumispalveluja täydentämään kaupungin omaa asumispalvelua. Tarve kohdentuu vaativampaa hoitoa ja tukea tarvitsevien asiakkaiden asumisjärjestelyihin, kuten autismin kirjon asiakkaat ja asiakkaat joilla on psykososiaalisia ongelmia.</p> <p>6. Kehitysvammaisten työllistyminen on haasteellista yleisen työllisyystilanteen sekä kehitysvammaiselle kohdennettujen ja osin tuettujen työtehtävävaatimusten vuoksi. Salon kaupunki tekee aktiivisesti työtä tuetun työn vahvistamiseksi kahden kehitysvammahuollon työhönvalmentajan voimin. Myös työllisyyspalvelut ovat yhteistyössä mukana. KTO:n tuki kunnille voisi olla koulutuksellinen tai se voisi toimia järjestävänä tahona erilaisille työnantaja-puolen ja työvalmentajien välisille yhteistyö- ja markkinointi tapahtumille. Jokaisen tahon panos avustavien työtehtävien löytymiselle kehitysvammaisille on tärkeä. Pelkkä työtehtävän löytäminen ei kuitenkaan vielä riitä, vaan työpanoksen saajalla pitää olla valmiutta maksaa palkkakustannukset ilman jatkuvaa yhteiskunnan tukea.</p>
Sauvo	
Somero	
Turku	<p>1. Kehitysvammaisille lapsille perustettava pienryhmäkodin sijainti on oltava Turussa tai Turun välittömässä läheisyydessä, jotta lapset voivat jatkaa koulunkäyntiään ja yhteydenpitoa perheeseensä ilman käytännön vaikeuksia.</p> <p>2. Turussa nähdään jalkautuvat palvelut täydentävänä vaihtoehtona laitosjaksolle määrättyissä tilanteissa, mutta edelleen on tilanteita, jolloin asiakkaan siirtyminen tutkimus- tai kuntoutusjaksolle on perusteltua.</p> <p>3. Turun vammaispalvelujen työntekijät ovat osallistuneet KTO:n järjestämiin täydennyskoulutuksiin, ja kohtuullisen osallistumismaksun vuoksi useampi työntekijä pystyy osallistumaan koulutuk-</p>

siin. 20 prosentin alennus jäsenkuntien osallistumismaksuun lisää entisestään työntekijöiden mahdollisuutta osallistua. Turun vammaispalveluissa toivotaan jatkossakin koulutuksia, joissa perehdytään käytännönläheisesti kehitysvammaisuuteen liittyviin erityiskysymyksiin, esim. sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen kohtaamiseen liittyviin kysymyksiin sekä erilaisiin turvallisuutta ja laatua parantaviin keinoihin ja menetelmiin kehitysvammaisten hoitotyössä ja ohjauspalvelussa.

4. Turun hyvinvointitoimialalta annetaan yksittäisiä maksusitoumuksia kehitysvammaisten terveydentilaan liittyviin erityistutkimuksiin. Maksusitoumuspyynnön yhteydessä tulee olla julkisesta terveydenhuollosta tehty lähete KTO:n tutkimuksiin (tai esim. kopio terveyskeskuskäynnin sairaskertomuskirjauksesta, jossa suositellaan tarkempia tutkimuksia KTO:ssa). Lähetteessä tulee esittää taustatietojen lisäksi ne ongelmat, joiden vuoksi erityistutkimuksia tarvitaan ja syy miksi näitä tutkimuksia ei voida tehdä terveyskeskuksessa. Haasteellisia ovat sellaiset maksusitoumuspyynnöt, joissa potilaaseen liittyvää tietoa on hyvin niukasti tai sitä ei ole lainkaan, tällöin maksusitoumusta ei voida myöntää. Ongelmallisia ovat myös sellaiset maksusitoumukset joita KTO:sta pyydetään omiin, toisen yksikön tekemiin tutkimuksiin. Myös näissä tilanteissa tulisi maksusitoumuspyynnön yhteydessä olla julkisen terveydenhuollon tekemä lähete.

5. Turussa KTO:n uusien yksiköiden painopiste on ollut vahvan tuen yksiköissä, kuitenkin niin, että niiden yhteydessä on kevyempää ohjattua asumispalvelua. Asumispalvelujen kehittämiseksi tämä malli on edelleen hyvä lähtökohta, koska lähellä oleva ryhmäkoti mahdollistaa asumista tavallisissa asunnoissa kevyemmällä tuella. Silloin kun yksikkö perustetaan kauemmaksi asumiskeskuksista ja palveluista, on huomioitava sinne muuttavien asukkaiden tarve liikkua ja asioida kodin ulkopuolella, jotta välitytään pitkistä kuljetusmatkoista.

6. Kehitysvammaisten osallisuutta ja mahdollisuuksia työelämään tulee tukea. Huomattavia oppimisvaikeuksia on kuitenkin vaikea kompensoida siten, että erityistoimenpitein toteutettujen oppisopimusjaksojen jälkeen asiakas kykenisi suoriutumaan toisenlaisista työtehtävistä ilman työpaikalla edelleen jatkuvaa ohjausta ja valvontaa. Valmentavien toimenpiteiden siirtovaikutus uusissa, poikkeavissa työtehtävissä saattaa olla heikko. Paras tulos tulee räätälöidyllä opastuksella juuri niissä työtehtävissä, joissa henkilö tulee työskentelemään kyseisellä työpaikalla. Kunnan antama jatkuva ulkopuolinen tuki ei ole mahdollista, vaan työnantajilla tulisi olla valmiuksia tarjota tukea ja tuettuja työpaikkoja. Kehitysvammaisten integraatio työmarkkinoille ei saisi johtaa siihen, että he ovat samassa jonossa kaikkien työttömien kanssa kilpailemasa työpaikoista. Vaarana on kehitysvammaisille suunnattujen erityispalvelujen poistuminen ja/tai yritys integroida palveluja työpaikoille ilman riittävää tukea, resursseja ja ohjaavan henkilöstön osaamista. Tarkoituksenmukaista ei myöskään ole työttömien työnhakijoiden määrän kasvu ilman riittäviä kohdennettuja palveluja erilaisille kohderyhmille. Ohjatun päivätoiminnan edelleen kehittäminen myös työpainotteisesti ja räätälöidyt työtehtävät työnantajan järjestämällä tuella lisäävät valmentavien toimenpiteiden siirtovaikutusta myös valmennusvaiheesta poikkeavissa työtehtävissä.

<p>Uusikaupunki</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uudenkaupungin kaupungin kehitysvammaisille lapsiasiakkaille (1–2 asiakasta) on tarvetta saada pienryhmäkotimuotoista palvelua erityisesti niille lapsille, joilla on vaikeita ja pitkäaikaisia haasteita mm. käyttäytymisessä. Myös tilapäishoidon jaksoille on tulevaisuudessa tarvetta. 2. Uudenkaupungin kaupunki näkee tarpeellisena jalkautumistyön asiakkaan omaan asuin ympäristöön Joko osastojakson aikana tai sen jälkeen. Näemme tärkeänä jalkautumistyössä KTO:n asiantuntijuuden hyödyntämisen myös perheenjäsenten ja asumisyksiköiden työntekijöiden ohjauksen ja neuvonnan tukemisessa asiakkaan omassa arjessa. 3. Uudenkaupungin kaupunki on käynyt keskustelua KTO:n kuntaneuvotteluissa mm. koulutusmahdollisuuksista. Tämä nähdään tärkeänä yhteistyönä. Tällä hetkellä tarpeellisia koulutuksia on IMO itsemääräämisoikeuden ja rajoitustoimenpiteiden koulutukset sekä lainsäädännön muutosten edellyttämät koulutukset. 4. Uudenkaupungin kaupunki näkee tärkeänä KTO:n roolin terveydentilan erityistutkimuksiin liittyen, joita ei pystytä hoitamaan perusterveyden- tai erikoissairaanhoidon toimesta. 5. Uudenkaupungin kaupungin näkemyksen mukaan tarvetta esiintyy asumisyksikölle, Joka vastaa alaikäisen (alle 18 v.) lapsen tarpeisiin ympärivuorokautisen asumisen osalta huomioiden lastensuojelulain perusteet. Kyseessä olevassa yksikössä tulisi olla vahva ammatillinen osaaminen mm. psykososiaalisten ongelmien ja kehitysvammaisuuden näkökulmasta. 6. Uudenkaupungin kaupunki näkee tärkeänä KTO:n roolin erityisoppilaitosten kanssa tehtävässä yhteistyössä mm. tuettujen oppisopimusten toteuttamisessa. Yhteistyön kehittämisessä tulee nähdä paikalliset mahdollisuudet.
<p>Perusturvakuntayhtymä Akseli</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akselilla on tarvetta lasten ja nuorten tilapäishoitopaikoille (omaishoidontuen vapaat ja tilapäinen asuminen); kaikki eivät tarvitse raskasta laitoshoidoa, joten esim. pienryhmäkotipaikka voisi olla hyvä asia. 2. Jalkautuvia palveluita on käytetty todella vähän, mutta tällainen mahdollisuus on hyvä olla olemassa. 3. On hyvä, että KTO:n omalle henkilökunnalleen järjestämään täydennyskoulutukseen on mahdollista osallistua myös Akselin kehitysvamma-alan työntekijöiden, koulutuksesta saatava alennus on erittäin positiivinen asia. Koulutusta kaivataan esim. diagnooseista, ikävaiheista, käyttäytymisen haasteista ja seksuaalisuudesta. Näitä on harvoin tarjolla alueella, sillä Kehitysvammaliiton koulutukset ovat usein Helsingissä. 4. Terveystilaan liittyvien erityistutkimusten maksusitoumuskäytäntö ei ole Akselin näkökulmasta selvä. Välillä KTO:lta tulee maksusitoumuspyyntö erikoissairaanhoidon, välillä taas osastojaksolla tehdystä tutkimuksesta lähetetään lasku osastolaskun yhteydessä. Toivottavaa olisi, että kaikesta erikoissairaanhoidosta tutkimuksesta tehtäisiin maksusitoumuspyyntö. 5. Asumispalveluissa kuntayhtymän toivotaan keskittyvän erityisesti vaativille/haastaville asiakkaille soveltuvien asumispalveluiden järjestämiseen. Näitä ovat esim. aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat. Nykyisten paikkojen toivotaan säilyvän ja kuntayhtymän toivotaan pystyvän vastaamaan myös mahdolliseen palveluntarpeen kasvuun. Asumispalveluihin liittyen tulisi aina järjestää myös työ- ja päivätoiminta.

	<p>6. Akselissa on oma työhönvalmennuksen työntekijä, mutta on erittäin kannatettavaa, että KTO panostaisi tuettujen oppisopimusten toteuttamiseen yhdessä esim. erityisoppilaistosten kanssa ja siten aktiivisesti etsisi avustavia työtehtäviä kehitysvammaisille henkilöille. KTO:n toivotaan kehittävän toimintaansa siten, että se vastaa uusien lakien vaatimuksiin, asiakkaiden tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti.</p>
Vehmaa	



ASiantuntijapalvelut

*Kehittämisen- ja asiantuntijapalveluiden johtaja Olli Sauna-aho
Asiantuntijapalvelun päällikkö Marianne Möttölä*

Strateginen tavoite	Toimialueen talousarviotavoite	Mittari	Tulostavoite
Asiakastyön prosessit ovat sujuvia ja laadukkaita.	Lisätään kommunikaatiota tukevien toimintatapojen osaamista asu- mispalveluissa ja kuntoutuskeskuksessa.	Kommunikaatioky- sely osaamisen tarpeesta yksiköihin. Kommunikaatio- osaajien määrä.	Kyselyn perusteella 60 % henkilöstöstä kokee kommunikaatio- osaamisensa lisäänty- neen. Asumisessa on nimetty kommunikaatiovastaa- va(t) suunnitelman mu- kaisesti.
Asiantuntijoiden ja kuntoutuskeskuksen yksiköiden välinen yhteistyö asia- kasasioissa on su- juvaa.	Moniammatillisen yh- teistyön toimivuuden kehittäminen kuntoutus- keskuksessa.	Uusintakysely yksi- köiden henkilöstölle syksyllä 2020.	Kyselyn perusteella yhteistyön arvioidaan parantuneen 10 % vuo- den 2019 vastaavasta kyselystä. Keskiarvo 3.5.
Asiakkaat saavat tarpeidensa mukai- sesti sosiaalityötä ja palveluohjausta.	Tahdosta riippumatto- man erityishuollon arviot ja lausunnot ovat asi- anmukaisesti laadittuja ja laadullisen arvion kestäviä.	Hallinto-oikeuden hyväksymien tah- dosta riippumatto- mien päätösten %- osuus.	Vähintään 90 % pää- töksistä hyväksytyjä.



KEHITTÄMISPALVELUT

*Kehittämisen- ja asiantuntijapalveluiden johtaja Olli Sauna-aho
Projektipäällikkö Elina Jokinen*

Strateginen tavoite	Toimialueen talousarviotavoite	Mittari	Tulostavoite
Jalkautetaan SHQS – laatujärjestelmä yksiköille, vastuualueille ja johdolle.	Koordinoidaan sovittujen kriteeristön osioiden arviointi yksiköissä sekä tuotetaan tarvittava data johdolle. Sisäisen auditointimallin kehittäminen ja auditointien aloittaminen yksiköissä.	Laatuportti IMS Kysely yksiköille saamastaan tuesta ja ohjeiden selkeydestä.	Tehtyjen itsearviointien määrä 100%. IMSissä on kirjattu malli. Kyselyssä keskiarvo 3.5. Yhdeksän toteutunutta sisäistä auditointia.
Osaamisen kehittäminen on koordinoitua ja aikataulutettua.	OSS-järjestelmän käyttöönotto ja jalkauttaminen. Kehitetään henkilöstön osaamista emotionaalista kehityksestä.	OSS on otettu käyttöön jokaisessa yksikössä. Kysely yksiköille saamastaan tuesta. Kansallisen hankkeen toteutussuunnitelman tilanne. Kansainvälisen hankkeen tilanne.	100% OSS:n käyttöönotto. Kyselyssä keskiarvo 3.5. Kansallinen hanke on aikataulutettu ja rahoitus saatu. Kansainvälinen hankesuunnitelma valmis.
Asiakaskokemukset ovat osa KTO:n palvelujen kehittämistä.	Otetaan käyttöön yhteinen asiakastytyväisyys-kyselyjärjestelmä. Asiakasraati kokoontuu 4 kertaa vuodessa ja raadin esiintuomat ja käsitellyt asiat välitetään muille KTO:n asiakkaille, yksiköille ja johdolle.	Asiakaskyselyjärjestelmä käytössä ja kyselyt yhtenäisiä. Toteutuneiden asiakasraatien lkm. Asiakasraadin muistiot ja materiaali ovat saatavissa KTO:n nettisivuilla. Kysely asiakasraadin jäsenille.	Asiakaskyselykoonti tehty ja jaettu tieto yksiköille sekä johtoon. Asiakasraati kokoontunut 4 kertaa. Muistiot tehty jokaisesta koonti ja jaettu informaatio KTO:n nettisivuille. 80 % asiakasraadin jäsenistä on tyytyväisiä kokouksen järjestelyihin ja sisältöön.

LÄÄKETIETEELLISET ERITYISPALVELUT

Johtava ylilääkäri Seija Aaltonen

Lääketieteellinen johtaja Tommi Salokivi

Asiakkaan edun mukaista on, että hänelle on asetettu oikea kehitysvammalääketieteellinen diagnoosi. Oikea diagnoosi johtaa oikeaan hoitoon ja mahdollistaa diagnoosista seuraavat oikea-aikaiset etuudet. Kehitysvamma-alalla yhteiskuntatieteellisellä näkökulmalla on vahvat perinteet ja lääketieteellinen näkökulma jää usein varjoon. On äärimmäisen tärkeää, että KTO:ssa on tasapainoisesti edustettuna lääketieteellinen-, kasvatuksellinen- ja sosiaalinen näkökulma. Tämä takaa todellisen SOTE- integraation.

Strateginen tavoite	TA-tavoite	Mittaus	Tulostavoite
Lääkärityön optimointi palvelutarpeen mukaan.	Erikoislääkäripalvelut, lääkärin jalkautuva työ ja konsultointi.	KTO:n sisäisen ja ulkoisen lääkärityön osuudet.	KTO:n kuntoutus- ja asumispalvelut 80% Avokäynnit 20%
Neuropsykiatristen asiakkaiden tutkimusjaksot.	Terveystoimen maksusitoumusten suhteellinen lisääminen.	Sosiaali- ja terveystoimesta maksusitoumusten osuudet.	Sosiaalitoimi 80% Terveystoimi 20%
KTO:n kuntoutus- ja asumisyksiköiden lääkehoidon auditointi.	Asiakkaiden parantunut turvallinen lääkehoito.	Toteutuneiden auditointien suhde suunniteluihin auditointeihin.	100%

KRIISI-, TUTKIMUS- JA KUNTOUTUSPALVELUT

Kuntoutuspalvelujen johtaja Marjut Mäki-Torkko

Strateginen tavoite	Toimialueen tavoite	Mittari	Tulostavoite
Kuntoutus- ja tutkimusjaksot ovat laadukkaita ja vaikuttavia.	Tutkimus- ja kuntoutusasiakkaiden jaksot on suunniteltu, tavoitteet on asetettu ja arvioitu yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa.	Tulopalaverit, verkostopalaverit ja jakson toteutuminen.	Palaverien toteutumisen ja jaksojen toteutumisen määrien prosentit.
	Nimetään yksiköihin tiimivastaavat, jotta oman tiimin asiakastyö sujuisi.	Tiimivastaavat nimetty.	100%
	Mielekäs päiväaikainen toiminta.	Jokaisella asiakkaalla päiväohjelma.	100 %
	Yksilölliset suunnitelmat.	Jokaisella asiakkaalla ajantasainen YKS-suunnitelma.	90 %
	Itsemääräämisoikeuden tukeminen osallisuuden vahvistaminen, vaihtoehtoisten kommunikaatiomenetelmien avulla.	IMO-suunnitelmissa kirjattu asiakkaan osallisuudesta.	80 %
	Jalkautuminen kuntoutus-, kriisi- ja tutkimusjakson jälkeen tukemaan kotiutumista.	Käyntien lukumäärä/jaksojen päätyminen.	10 %
	Läheisyhteistyö.	Läheisten palaverit, tapaamiset, tilaisuudet.	2/vuosi
Asiakaskokemukset.	Asiakkaat (asiakas, läheiset ja kunta) kokevat palvelun vastaavan odotuksia.	Kyselyt ja palautteet ja niiden koonnit.	Vastanneista 75 % koki palvelun vastaavan odotuksia.
Esimiestyön tukeminen.	Yksikön esimiehen ja työntekijöiden toimiminen ryhmänä.	Kehittämispäivät.	2/ vuosi/ yksikkö
	Arvioidaan esimiehen tehtäväkuva.	Toteutunut arviointi.	100%
Toiminnan laadun kehittäminen.	Katselmoinnit ja sisäiset auditoinnit tehty suunnitellusti.	Suunnitelman mukaisen SHQS- arviointien määrä.	100 %
Rakenteinen, määrämuotoinen kirjaaminen.	Työntekijät osallistuvat kirjaamiskoulutuksiin.	Kirjaamiskoulutukseen osallistujien määrä.	80 %/ yksiköitten työntekijöistä.

TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄVÄT PALVELUT

Kuntoutuspalvelujen johtaja Marjut Mäki-Torkko

Palveluyksikön esimies Tiina Koski

Strateginen tavoite	Toimialueentavoite	Mittari	Tulostavoite
Asiakkaan omat valinnat ja toiveet sekä itseään koskevat päätökset.	Edistetään yhteiskuntaan sopeutumista ja toimintakykyä.	Yksilöllisten suunnitelmien ja valintojen määrä suhteessa asiakkaisiin.	75 %
Eri-ikäisten asiakkaiden hyvinvointi.	Kehitetään uudenlaisia toimintoja: <ul style="list-style-type: none"> - Nuoret aikuiset (Lyhty ja Dynamo) - Seniori-ikäiset (Seniori-ryhmä) - Perjantain pienryhmä 	Asiakkaiden määrä uusissa ryhmissä.	25
Työvalmennuksen kehittäminen ja juurruttaminen toimintamuodoksi.	Tuetaan ja edistetään asiakkaiden sijoittumista avoimille työmarkkinoille, työharjoitteluun, avotyöhön ja tuetaan heidän mahdollisuuksiinsa sijoittua palkkatyöhön.	Asiakkaiden sijoittuminen työvalmennuksen kautta lukumäärä.	10
Toiminnan laadun kehittäminen.	Katselmoinnit ja sisäiset auditoinnit tehty suunnitellusti.	Suunnitelman mukaisten SHQS- arviointien määrä.	100 %
Asiakaskokemukset.	Asiakkaat (asiakas, läheiset ja kunta) kokevat palvelun vastaavan odotuksia.	Kyselyt ja palautteet ja niiden koonnit.	Vastanneista 75 % koki palvelun vastaavan odotuksia.
Henkilökunnan ammatillinen kehittyminen.	Osaamisen kehittämisen <ul style="list-style-type: none"> - MiniNepsy-koulutus - Kehitysvamma-liiton työ- ja päivätoiminnan kehittämishanke 2019-2020 - Työvalmentaja-koulutus 	Toteutuneet koulutuspäivät.	Osallistujien lukumäärät.

OSALLISUUTTA EDISTÄVÄT PALVELUT

Kuntoutuspalvelujen johtaja Marjut Mäki-Torkko

Palveluyksikön esimies Liisa Laaksonen

Strateginen tavoite	Toimialueen tavoite	Mittari	Tulostavoite
Asiakkaan yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden huomioiminen.	Annetaan asiakkaalle ideoita ja tietoja eri vaihtoehtoista. Työntekijöiden tuki, asiakkaiden tehdesä omia yksilöllisiä valintoja ja päätöksiä.	YKS- suunnitelmat ja itsemääräämisoikeutta vahvistavat asiat tehty. Tuettu päätöksenteko ja vaihtoehtoiset kommunikaatiokeinot käytössä.	90 % 70%
Osallisuutta vahvistavaa toimintaa.	Järjestetään jokaiselle asiakkaalle sopivaa toimintaa, jotta selviydytään arkielämän taidoissa ja edistetään sosiaalisia vuorovaikutuksia.	Toimintoihin osallistuvien asiakkaiden lukumäärä.	100 %
Osallistutaan Kehitysvamma-liiton työ- ja päivätoiminnan kehittämishankkeeseen 2019-2020.	Työntekijöiden osaamisen lisääminen.	Hankkeeseen osallistujien määrä ja kerrat.	2 työntekijää/ kerrat
Toiminnan käynnistäminen uusissa tiloissa ja osallisuutta edistävän toiminnan yhteistyön vahvistaminen.	Tilojen hyödyntämisen erilaisten toimintojen kautta. Henkilöstön joustava käyttö.	Pienryhmien lukumäärät. Henkilöstön yhteiskäytön määrä.	5 30 %
Toiminnan laadun kehittäminen.	Katselmoinnit ja auditoinnit tehty suunnitellusti.	Suunnitelman mukaisten SHQS- arviointien määrä.	100 %
Avoin yhteistyö. Tiedotetaan toiminnasta, jotta uudet tilat ja palvelut tulevat tietoisuuteen.	Osallistutaan ja kutsutaan koolle yhteistyöpalavereita/ läheisteniltoja. Vierailut uusissa tiloissa.	Palaverien määrä, yhteistyökumppaneiden ja läheisten kanssa. Vierailujen määrä.	Palaverien määrä. Läheisten iltoja 2/vuosi. 10/vuosi
Asiakaskokemukset.	Asiakkaat (asiakas, läheiset ja kunta) kokevat palvelun vastaavan odotuksia.	Kyselyt ja palautteet ja niiden koonnit.	Vastanneista 75% koki palvelun vastaavan odotuksia.

ASUMISPALVELUT

Asumispalvelujen johtaja Sari Hietala

Strateginen tavoite	Toimialueen talousarviotavoite	Mittari	Tulostavoite
Osallistuva asukas.	Asukas mukana oman elämänsä suunnittelussa, toteutuksessa ja kehittämisessä.	YKS-suunnitelmat tehty. IMO-suunnitelmat tehty.	80% 100%
Tavoitteellinen tuki, ohjaus ja hoito.	Asukkaan arjessa pärjäämisen tavoitteet suunnitellaan sekä arvioidaan <ul style="list-style-type: none"> Yhdenmukainen tavoitteellinen kirjaaminen määritellään. Henkilöstön osaaminen ajan tasainen <ul style="list-style-type: none"> Osaamistarpeet kartoitetaan ja koulutuksiin osallistuminen henkilökohtaisen ja työtehtävästä lähtevän tarpeen mukaan. 	Kirjaamisessa yhdenmukainen malli tehty. Yksikön koulutus-suunnitelma tehty ja suunnitelma toteutuu.	100% 100%
Positiivinen asiakaskokemus.	Toimiva vuorovaikutus Asukas: kommunikaatiokeinot käytössä Läheiset: avoin vuorovaikutus Yhteistyökumppanit: avoin vuorovaikutus	Palautekyselyt: kohtaaminen sekä kuulluksi ja ymmärretyksi tuleminen. Palautekyselyt: tiedonkulku luottamus Palautekyselyt	Palautteen ka > ed vuosi. Palautteen ka > ed vuosi. Palautekysely tehty ka hyvällä tasolla.
Tarkoituksenmukainen ja turvallinen asuminen.	Kartoitetaan ja suhteutetaan asumisen resurssit asukkaiden tuen tarpeeseen. Uudistetaan tuotteistus.	Kartoitus tehty ja resurssit kohdennettu. Tuotteet kuvattu.	100% 100%
Toiminnan laadun jatkuva kehittäminen.	SHQSn mukaiset arvioinnit tehdään määräajassa.	Suunnitelman mukaisten SHQS arviointien määrä.	Arvioinnit tehty 100%.

HENKILÖSTÖPALVELUT

henkilöstöpäällikkö Niina Pyökäri
 työterveyshoitaja Mirja Peura
 työsuojelu- ja turvallisuuspäällikkö Henna Auvinen

Strateginen tavoite	Toimialueen talousarviotavoite	Mittari	Tulostavoite
Jäljellä olevan työkyvyn hyödyntäminen.	Korvaavan työn mallin rakentaminen ja käyttöönotto.	Korvaavan työn käyttöaste (henkilöiden lukumäärä).	10% sairauslomista on muutettu korvaavaksi työksi.
Työhyvinvoinnin tukeminen koko työuran ajan.	Vaihtoehtoiset keinot työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiselle.	Työkyvyttömyyseläkemaksut.	Työkyvyttömyyseläkemaksujen aleneminen kolmen vuoden aikana 5% (Kevan Avain - tiedot).
Psykososiaalisen kuormituksen hallinta.	Psykososiaalisen kuormituksen tunnistaminen ja vähentäminen yksikkökohteisesti.	Psykososiaalisen kuormitustekijät kysely (Työsuojeluviranomainen, 2019).	Psykososiaalisen kuormituksen arvo alle 3 kyselyn eri osa-alueilla (asteikko 1-5).
Henkilöstön osaamisen kehittämisen seuranta. OSS-järjestelmä = osaamisen strateginen suunnittelu.	OSS -järjestelmä saadaan käyttöön vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen aikana.	OSS -osa-alueiden valmistuminen sovitussa ajassa.	OSS -järjestelmän käyttöönotto ja siihen liittyvien lomakkeiden ja osa-alueiden käyttöönotto.
Toimintalähtöisen työvuorosuunnittelun käyttöönotto.	Toimintalähtöisen työvuorosuunnittelun valmistelu-työ tehdään yhteistyössä toimialuejohtajien ja palvelusmiesten kanssa.	Toimintalähtöisen työvuorosuunnittelun käyttöaste.	Kaikissa yksikössä toimintalähtöinen työvuorosuunnittelu otetaan käyttöön vuoden 2020 aikana.
Henkilöstöpalvelujen ja toimialueiden yhteistyö.	Yhteistyön sujuminen.	Palautekysely.	Tyytyväisyys 1-5, kehittämiskohteiden kuvaus.

Vakanssit 2020 toimialoittain

Kuntayhtymän johtaja	9,5 vakanssia
Lääketieteellinen johtaja	8,9 vakanssia
Asumispalvelujen johtaja	256 vakanssia
Kuntoutuspalvelujen johtaja	209 vakanssia
Kehittämisen- ja asiantuntijapalveluiden johtaja	46,5 vakanssia
Talousjohtaja	5 vakanssia
Tukipalvelujohtaja	3 vakanssia
Henkilöstöpäällikkö	7,5 vakanssia

Vakansseja yhteensä 545,4

KIINTEISTÖ- JA TUKIPALVELUT

tukipalvelujohtaja Harri Lindqvist

Strateginen tavoite	TA-tavoite	Mittari	Tulostavoite
Kestävä kehitys KTO:n toimintatavaksi.	Kierrätys + kestävä rakentaminen.	Jätteiden kierrätys-% (yksiköt) ja kestävä rakentamisen mukaisesti laaditut suunnitelmat uusille yksiköille.	Kierrättäviä yksiköitä 90 %. Kaikki uudet yksiköt toteutetaan kestävä rakentamisen mukaisesti.
KTO:n asiakkaat nykyvaatimusten mukaisiin tiloihin. Kuntoutusjaksojen jälkeen riittävä määrä asumipaikkoja.	Yksi uusi asumisyksikkö vuodessa Kuntoutustilojen riittävyyden arviointi.	Joka vuosi saadaan käyttöön yksi uusi asumisyksikkö.	Sauvon as.yksikkö valmis v. 2020. + Hanhenuiston uuden yksikön rakentaminen alkaa.
Kiinteistöjen ylläpito suunnitelmalista.	Ylläpidon pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) valmis kaikille rakennuksille, joissa ylläpitovastuu.	Valmiit ylläpidon suunnitelmat.	Kaikilla yksiköillä on valmiit suunnitelmat.
KTO:lla toimintaa tukevat laadukkaat tukipalvelut.	Tukipalvelut tarpeen mukaiset ja laatu hyvä.	Asiakasreklamaatioiden määrä.	Ravitsemuspalvelussa alle 20 kpl/vuosi ja muissa alle 10 kpl/tukipalvelu/vuosi.

Kaikkien yksiköiden suunnittelussa otetaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet (mm. aurinko- ja tuulivoiman hyödyntäminen, kierrättäminen).

VAIKEAVAMMAISTEN PERUSOPETUS / MYLLY-ANTIN KOULU

*Kehittämisen- ja asiantuntijapalveluiden johtaja Oili Sauna-aho
Koulunjohtaja Satu Lahti*

Strateginen tavoite	Toimialueen talousarviotavoite	Mittari	Tulostavoite
Vahvistetaan oppilaiden osallisuutta, itsestä toimintaa ja itse-tuntoa koulupäivän toiminnoissa onnistumisen välityksellä.	Järjestetään 2-3 isompaa tapahtumaa - ympäristöpäivä - liikuntapäivä - unelmien koulupäivä oppilaan valintojen pohjalta	Tapahtumiin osallistuneiden oppilaiden määrä.	75% oppilaista osallistuu tapahtumiin.
Vanhemmat kokevat koulun toiminnan vastaavan lastensa tarpeita sekä saavansa riittävästi tukea koululta kasvatustyöhönsä.	Järjestetään kodin- ja koulun yhteistyöpäivä sekä vanhempainilta. Otetaan käyttöön aloite- ja palautelaatikko.	Yhteistyöpäivään ja vanhempain iltaan osallistuneiden lukumäärä. Aloitteiden ja palautteiden lukumäärä.	75% vanhemmista osallistuu kodin- ja koulun päivään sekä vanhempainiltaan. Aloitteita tai palautteita 5.

Kaikille oppilaille tehdään henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma HOJKS, joka sisältää tavoitteet jokaiselle oppilaalle koulupäivän ajaksi. Luokkien toiminta on oppilaiden opetussuunnitelmiin kirjattujen toiminta-alue tavoitteiden mukaista. Aamu- ja iltapäivätoiminta mahdollistaa oppilaiden osallistumisen omien valintojen mukaiseen tekemiseen, koska toimintasuunnitelma sisältää vapaamuotoisempaa ryhmätoimintaa

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Talousjohtaja Tero Nieminen

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Tulostavoite
KTO:lla toiminnan edellyttämät ja tietoturvalliset IT-laitteet ja -ohjelmistot.	Ilman tukea jäävä Windows 7 käyttöjärjestelmä vaihdettu Windows 10 -käyttöjärjestelmään kaikissa KTO:n tietokoneissa. Tiedonhallintalain vaikutusten analysointi ja toimenpiteiden käynnistäminen.	Windows 7 koneiden lukumäärä. Tiedonhallintalain edellyttämät muutokset IT-järjestelmiin.	0 tietokonetta Muutokset toteutettu.
Asiakastyytyväisyys.	Ajantasaiset ja laadukkaat taloushallinnon palvelut.	Kysely yksiköille saamastaan tuesta.	Vastausten keskiarvo 3,5 (asteikolla 1-5).
Sisäisen laskennan kehittäminen.	Eri ratkaisuvaihtoehtojen etsiminen ja analysointi. Tarvittavien järjestelmien käyttöönotto tai sen aloittaminen.	Ratkaisuvaihtoehto valittu. Järjestelmä otettu käyttöön tai käyttöönotto aloitettu.	Tuotteiden kustannusrakenne määritetty.
KTO:lle toiminnan edellyttämät tilat.	Rahoituksen järjestäminen Sauvon asumisyksikön rakennusinvestointia varten.	Rahoitussopimus tehty.	Yksikön rakentaminen tapahtuu aikataulun mukaisesti.

TALOUS

Tuotot

Toimintatuotot ovat talousarvion mukaan vuonna 2020 yhteensä 40.202.872 €, vuonna 2018 toimintatuotot olivat 39.620.141 € ja vuonna 2019 ne ovat ennusteen mukaan 39.677.574 €.

Talousarvioesityksessä esitetään seuraavat hintojen muutokset:

- Kuunarin asumisyksikön vuorokausihinta 189 € korotetaan 215 €:oon
- Asumispalveluiden alin hintaluokka 75 € poistuu, jonka jälkeen alin vrk-hinta asumispalveluissa on 96 €
- Alaikäisten yksikön lyhytaikaisen huolenpidon vuorokausihinta 418 €/vrk korotetaan, korotuksen jälkeen se on 489 €/vrk
- Yleiskorotusta ei tehdä hintoihin.

Toimintakustannukset

KTO:n palkkamenot ovat 22.800.062 € vuonna 2020. Palkkojen nousuun on talousarviossa varauduttu 1,0 %:lla. Tämän lisäksi palkkasummassa on otettu huomioon kesällä 2020 maksettavat suurommat lomarahat. Sijaismäärärahoja on budjetoitu ensi vuodelle 2.255.705 €.

Vuonna 2019 KTO hankkii alle 3 kk sijaiset Sarastiarekryn kautta. Kulut tästä sijaishankinnasta ovat nousseet selvästi odotettua suuremmiksi. Vuonna 2020 Sarastiarekryn käytöstä luovutaan ja sijaiset otetaan taas KTO:n palkkalistoille. Tämän vuoksi sijaismenojen määrä on vuonna 2020 suurempi kuin vuoden 2019 talousarviossa. Työntekijäresurssien määrän varmistamiseksi erilaisissa tilanteissa KTO:lle päätettiin perustaa varahenkilöstö. Varahenkilöstölle on varattu määräraha vuoden 2020 talousarviossa, arvoidut menot ovat vuonna 2020 n. 425.000 €. Varahenkilöstön perustamiseen tarvittavat vakanssit siirrettiin Puolalan palvelukodista, jonka toiminta loppui syksyn 2019 aikana.

Toiminnan kehittämiseksi vuoden 2020 talousarviossa on esitetty viiden uuden vakanssin perustamista. Näiden vakanssien perustamiselle on varattu määrärahaa talousarviossa.

Ulkopuolisten palveluiden menojen arvioidaan olevan vuonna 2020 1.046.761 €, tämä on huomattavasti vähemmän kuin vuoden 2019 talousarviosumma 1.631.944 €. Työnohjaukseen on panostettu ensi vuoden talousarviossa kuten tehtiin jo vuonna 2019. Talousarviossa on varauduttu KTO:n työterveyshuollon mahdolliseen uudelleenorganisointiin, joka toteutuessaan lisää myös ulkopuolisten palveluiden menoja. Työhyvinvoinnin lisäämiseksi tyky-rahaa on nykyisten panostusten lisäksi varattu talousarviossa 30.000 €.

Poistojen määrän arvioidaan olevan ensi vuonna 1.170.000 €.

KTO:n vanhoista käytöstä poistetuista rakennuksista on suunniteltu taloustilanteen salliessa purettavaksi kolme rakennusta vuonna 2020. Purkukustannus on osana talousarvion toimintakustannuksia.

Talousarvioehdotuksen ylijäämäksi muodostuu 205.778 €.

Investoinnit

KTO:n vuoden 2020 suurin investointihanke on Sauvon asumisyksikön rakentaminen. On mahdollista, että rakentaminen alkaa vuoden 2019 aikana. Talousarvion investointitaulukon luvut on Sauvon yksikön osalta laskettu tämän mukaan. Rakentamishankkeen arvioitu loppusumma on 3.600.000 €. Jos hankkeeseen haettu 50% investointiavustus toteutuu, KTO:n investointiosuudeksi jää n. 1.826.000 €.

Muihin muutos- ja korjausinvestointeihin varataan ensi vuodelle 300.000 €. IT-hankkeisiin varataan ensi vuodelle yhteensä 130.000 €. Talous- ja palkkahallinnon uusiin IT-järjestelmiin varaudutaan 50.000 €:lla.

Asiakastietojärjestelmä Mediatriin tehtäviin muutoksiin ja uusiin ominaisuuksiin varataan 35.000 €. Sähköpostipalvelimen uusintaan ja muihin ohjelmistojen hankintoihin varataan 45.000 €.

Vuoden 2020 investointien kokonaismäärä on 2.241.000 €.

Rahoitus

KTO:n taseessa oli 30.9.2019 pitkäaikaista lainaa rahoituslaitoksilta 17.509.647 € ja lyhytaikaista lainaa 174.888 €, yhteensä lainat rahoituslaitoksilta olivat 17.684.535 €.

Sauvon asumisyksikön rakentamisen aloittaminen on viivästynyt eikä lainaa rakentamiseen ole vielä tarvinnut hakea vuoden 2019 aikana. Rakentamista varten tullaan hakemaan lainaa vuoden 2020 aikana. Lainan suuruus on enintään investointiavustuksella vähennetyn investointimenon suuruinen. Rahoituksen suunnittelussa on syytä varautua siihen, että KTO:n rakennuksissa ilmenee merkittäviä korjaustarpeita. Hallituksen valtuudet pitkäaikaisen rahoituksen nostamiseen esitetään olevan 5 milj. €.

Tällä hetkellä lyhytaikaista rahoitusta ei tarvita KTO:n toiminnassa, mutta Sauvon asumisyksikön rakennushankkeen aikana sitä saatetaan tarvita. Hallituksen valtuudet lyhytaikaisen rahoituksen nostamiseen esitetään pidettäväksi samana, eli yht. 6 milj. €. KTO käyttää leasingrahoitusta erityyppisten hyödykkeiden hankintaan. Leasingvastuut näistä kaikista yhteensä olivat 30.09.2019 n. 270.000 €.

KTO:n lainanlyhennysten määrä on vuonna 2019 828.704 €. Sauvon asumisyksikköinvestointia varten nostettava laina kasvattaa lainanlyhennysten määrää hieman vuonna 2020. KTO:n taloutta suunniteltaessa on jatkossakin kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että KTO:n lainojen takaisinmaksukyky pysyy hyvänä.

Sitovuus

Talousarvion sitovuustasoiksi valtuustoon nähden esitetään:

- Kuntayhtymän nettotulos
- Investointien kokonaissumma
- Rahoituksen kokonaismäärä

TULOSLASKELMA

	TP 2018	TA 2019	ENN 2019	TA 2020
<u>TOIMINTATUOTOT</u>				
Muut korvaukset valtiolta	857 395	871 116	857 880	871 116
Kotikuntakorvaukset, muut kunnat	1 584 646	3 902 476	1 780 000	5 214 614
Jäsenkuntien korvaukset	33 357 566	30 297 320	33 518 014	30 804 625
Oppisopimuskoul.korvaukset	6 780	0	2 000	1 500
Muut myyntituotot	433 092	284 000	284 000	281 000
Myyntituotot yhteensä	36 239 479	35 354 912	36 441 894	37 172 855
* Maksutuotot	3 030 052	2 769 872	2 936 247	2 799 017
* Tuet ja avustukset	200 755	160 000	126 687	120 000
* Muut toimintatuotot	149 855	111 000	172 746	111 000
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	39 620 141	38 395 784	39 677 574	40 202 872
<u>TOIMINTAKULUT</u>				
* Palkat ja palkkiot	-21 847 114	-21 350 119	-22 128 014	-22 800 062
* Eläkekulut	-4 679 720	-4 646 350	-4 859 300	-4 859 687
* Muut henkilösivukulut	-412 861	-579 030	-237 233	-732 711
Henkilöstökulut yhteensä	-26 939 695	-26 575 499	-27 224 547	-28 392 460
* Palvelujen ostot	-5 924 020	-6 521 226	-7 126 535	-6 100 400
* Aineet, tarvikkeet/tavarat	-1 619 918	-1 682 256	-1 746 089	-1 731 505
* Avustukset	-125 448	-111 800	-119 801	-109 860
* Muut toimintakulut	-2 088 932	-1 846 992	-2 106 228	-2 289 380
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-36 698 013	-36 737 773	-38 323 200	-38 623 605
TOIMINTAKATE	2 922 128	1 658 011	1 354 374	1 579 267
Rahoituskulut yhteensä	-229 200	-280 000	-249 830	-250 000
VUOSIKATE	2 692 928	1 378 011	1 104 544	1 329 267
* Suunn.mukaiset poistot	-1 179 515	-1 100 000	-1 100 000	-1 170 000
* Arvon alentumiset	0	0		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 179 515	-1 100 000	-1 100 000	-1 170 000
TILIKAUDEN TULOS	1 513 413	278 011	4 544	159 267
* Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	46 511	46 511	46 511	46 511
* Varausten lis.(-)tai väh.(+)				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 559 924	324 522	51 055	205 778

INVESTOINTISUUNNITELMA 2020

	Kokonais- investointi	Toteutuneet kustannukset vuonna 2018	Ennuste 2019	TA 2020	v. 2021	v. 2022
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000€	1000€
<u>Rakennushankkeet</u>						
Sauvon asumisyksikkö	1 826		205	1 561	60	
Verkarannan asumisyksikön jäähditys				100		
Muut muutos- ja korjausinvestoinnit		173	180	300	250	200
<u>IT hankkeet</u>						
Mediatrin lisäosat ja muutokset			30	35	35	20
Talous- ja henkilöstöhallinnon uudet ohjelmistot			40	50	25	20
Muut uudet ohjelmistot			25	45	20	20
Uudet palvelimet		16				
<u>Muut hankinnat</u>						
Kalusto, kalusteet, yms.			105	150	125	75
<u>Muut investoinnit</u>			30			
Investoinnit yhteensä	1 826	189	615	2 241	515	335

RAHOITUSLASKELMA

Talousarvio 2020

	TP 2018	Enn. 2019	TA 2020
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	2 692 922	1 104 544	1 329 267
Tulorahoituksen korjaukset	0		
Investointien rahavirta	-321 273	-615 000	-2 241 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien luovutustulot	11 941	85 417	
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 383 590	574 961	-911 733
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset			1 200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-632 276	-828 704	-840 704
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. var. ja pääomien muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutokset			
Saamisten muutokset	-215 820		
Korottomien velkojen muutokset	1 165 658		
Rahoituksen rahavirta	317 562	-828 704	359 296
Rahavarojen muutos	2 701 153	-253 743	-552 437
Rahavarat 31.12.	6 452 234	6 198 491	5 646 054
Rahavarat 1.1.	3 751 081	6 452 234	6 198 491
	2 701 153	-253 743	-552 437



TOIMIALUEKOHTAINEN TOIMINTAKATE

Sisäiset erät sisältyvät lukuihin

	TP 2018	TA 2019	TA Ehd. 2020
Hallinto ja talous			
+Toimintatuotot	2 354 836	2 275 165	2 465 877
- Toimintakustannukset	-1 014 707	-1 014 826	-1 120 858
Toimintakate	1 340 129	1 260 339	1 345 019
Kuntoutuspalvelut, Osallisuutta ja Työllistymistä edistävä toiminta			
+Toimintatuotot	18 889 573	17 449 540	17 714 910
- Toimintakustannukset	-17 676 446	-17 418 004	-17 283 526
Toimintakate	1 213 127	31 536	431 384
Asumispalvelut			
+Toimintatuotot	18 160 654	18 656 100	20 076 094
- Toimintakustannukset	-17 007 494	-17 848 354	-19 149 073
Toimintakate	1 153 160	807 746	927 021
Asiantuntija- ja kehittämispalvelut, perusopetus			
+Toimintatuotot	2 382 637	2 794 809	2 752 912
- Toimintakustannukset	-2 710 591	-3 083 131	-3 258 590
Toimintakate	-327 954	-288 322	-505 678
Lääketieteelliset erityispalvelut			
+Toimintatuotot	1 027 067	1 185 458	1 063 584
- Toimintakustannukset	-1 187 861	-1 313 346	-1 296 692
Toimintakate	-160 794	-127 888	-233 108
Henkilöstöpalvelut			
+Toimintatuotot	687 615	1 036 917	674 472
- Toimintakustannukset	-963 043	-1 036 917	-990 652
Toimintakate	-275 428	0	-316 180
Tukipalvelut			
+Toimintatuotot	1 465 841	1 409 870	1 648 821
- Toimintakustannukset	-1 485 954	-1 435 270	-1 718 012
Toimintakate	-20 113	-25 400	-69 191
Kuntayhtymä yhteensä			
+Toimintatuotot	44 968 223	44 807 859	46 396 670
- Toimintakustannukset	-42 046 096	-43 149 848	-44 817 403
Toimintakate	2 922 127	1 658 011	1 579 267

KTO suoritteet ja kumalaskutus

	Kuntoutus- ja asiantuntijapalvelut						Asumispalvelut ja osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta						Yhteensä					
	TP 2018		TA 2019		TA 2020		TP 2018		TA 2019		TA 2020		TP 2018		TA 2019		TA 2020	
	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €	suoritteet	kunnan osuus €
Aura	155	104 109	191	116 264	180	99 278	54	10 812		365	63 875	209	114 921	191	116 264	525	163 153	
Kaarina	1 078	743 212	1 323	922 974	1 076	712 982	1 611	248 118	1 285	207 120	1 187	249 020	2 689	991 330	2 608	1 130 094	2 263	962 002
Kemönseari	200	129 742	54	22 250	333	223 267	365	63 875	365	63 875	730	188 630	565	193 617	419	86 125	1 063	391 897
Koski TI	18	12 293	26	18 236	4	1 328	2 505	528 465	2 510	527 915	2 275	492 310	2 523	538 758	2 536	546 151	2 279	493 638
Kustavi			1	91	3	563								1	91	3	563	
Laitila	414	140 296	485	197 455	142	87 948	4 378	723 417	4 380	723 795	4 380	739 125	4 792	863 713	4 865	921 250	4 522	827 073
Lieto	1 060	551 251	1 137	582 686	453	259 260	1 691	213 540	1 695	213 395	1 651	273 500	2 751	764 791	2 832	776 081	2 104	532 760
Loimaa	1 657	828 019	1 225	584 600	555	330 021	3 651	770 710	3 207	769 510	3 065	757 750	5 308	1 598 729	4 432	1 334 110	3 620	1 087 771
Marttila	71	37 668	37	21 934	61	38 623	735	125 060	4 445	409 877	595	98 680	806	162 718	4 462	431 811	656	137 303
Masku	261	117 723	198	93 200	185	106 616	1 403	298 394	1 460	270 100	1 285	256 975	1 664	414 117	1 658	363 300	1 470	363 591
Mynämäki	317	168 712	224	118 915	488	255 029	4 854	727 300	3 625	519 735	4 215	720 965	5 171	896 012	3 849	638 650	4 683	975 994
Naantali	1 062	642 434	1 025	618 834	845	552 701	1 125	208 794	730	148 920	2 200	441 785	2 187	851 228	1 755	767 754	3 045	994 486
Nousainen	48	22 492	60	31 032	51	21 961	670	58 340	600	44 765	190	14 250	718	80 832	660	75 797	241	36 211
Oripää	7	4 826	3	3 935	8	4 945	523	99 225	461	87 321	365	68 985	530	104 051	464	91 256	373	73 930
Pamio	944	433 710	1 034	505 417	1 271	690 810	7 862	1 081 393	3 744	781 545	7 012	1 045 083	8 806	1 515 103	4 778	1 286 962	8 283	1 736 893
Parainen	117	64 752	20	9 551	114	61 852	3 454	523 750	3 260	500 755	2 989	440 375	3 571	588 502	3 280	510 306	3 103	502 027
Pyhtäjä	58	38 577	13	9 626	33	22 416	1 288	151 157	1 330	154 265	1 285	158 790	1 346	189 734	1 343	163 891	1 318	181 206
Pöytä	444	268 073	396	242 579	779	721 263	2 611	503 024	2 650	517 950	2 680	540 663	3 055	771 097	3 046	760 529	3 439	1 261 926
Raisio	79	58 508	3	2 949	148	96 833	2 058	261 736	1 283	150 787	2 153	328 050	2 137	320 244	1 286	153 736	2 301	424 883
Rusko	1	1 237	1	866	3	1 237		365	78 475		365	78 475	1	1 237	366	79 331	3	1 237
Salo	4 218	2 591 980	3 320	2 137 145	1 174	976 873	4 994	1 235 170	5 602	1 331 240	5 926	1 411 098	9 212	3 827 150	8 922	3 468 385	7 100	2 387 971
Saavo	484	356 777	368	282 638	371	285 123	2 429	300 395	2 682	325 214	2 452	312 930	2 913	657 172	3 050	607 852	2 823	598 053
Somero	625	379 683	290	93 442	951	611 170	1 672	314 290	1 781	303 300	1 685	342 150	2 497	693 973	2 071	396 742	2 636	953 320
Tavassalo	2	1 992	367	283 239	3	2 090	365	54 750	365	54 750	365	54 750	367	56 742	732	337 989	368	56 840
Turku	8 099	4 303 006	5 367	2 633 989	5 145	3 414 995	51 762	8 888 284	53 101	8 978 503	54 983	10 072 962	59 861	13 191 290	58 468	11 612 492	60 128	13 487 957
Uusikaupunki	761	416 335	409	182 636	495	323 875	3 017	491 707	3 155	455 413	3 474	647 473	3 778	908 042	3 564	638 049	3 969	971 348
Vahmaa	115	69 520	89	42 422	102	70 753	956	148 325	696	104 711	965	141 360	1 071	217 845	765	147 133	1 067	212 113
Jäsen kunnat yht	22 295	12 486 917	17 646	9 718 895	14 933	9 973 612	106 233	18 026 031	104 777	17 723 236	108 452	19 841 534	128 528	30 512 948	122 423	27 442 131	123 385	29 815 146
Heisinki	217	154 061	2	1 712			823	191 105	730	179 945	918	230 545	1 040	345 166	732	181 657	918	230 545
Kemijärvi	365	80 665	330	72 930				365	104 755	365	104 755	365	80 665	330	72 930	365	104 755	
Nokia								184	35 880		184	35 880				184	35 880	
Pori	434	256 913	72	42 624	72	55 512							434	256 913	72	42 624	72	55 512
Säkylä			365	281 415	365	281 415	196	151 116					196	151 116	365	281 415	365	281 415
Tampere							4	2 015			138	24 840	4	2 015			138	24 840
Turun terveystoimi	1 907	1 257 087	1 755	1 152 280	365	399 675							1 907	1 257 087	1 755	1 152 280	365	399 675
Maanittelenäkö	2 189	1 669 806	4 708	3 086 914	5 662	3 606 725	1 162	104 505	4 015	2 842	635 120	3 351	1 774 311	8 723	3 068 914	8 494	4 241 845	
Muut kunnat yht	5 112	3 419 132	7 232	4 617 855	6 454	4 343 327	2 185	448 741	4 745	179 945	4 447	1 031 140	7 297	3 667 873	11 977	4 797 800	10 901	5 374 467
Yhteensä	27 407	15 906 049	24 878	14 336 750	21 387	14 316 939	108 418	18 474 772	109 522	17 903 181	112 899	20 872 674	135 825	34 380 821	134 400	32 239 931	134 286	35 189 613

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022

<u>TOIMINTATUOTOT</u>	TP 2018	ENN 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022
* Myyntituotot	36 239 480	36 441 894	37 172 855	37 363 100	37 849 100
* Maksutuotot	3 030 052	2 936 247	2 799 017	2 925 000	2 995 000
* Tuet ja avustukset	200 755	126 687	120 000	135 000	135 000
* Muut toimintatuotot	149 854	172 746	111 000	111 000	115 000
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	39 620 141	39 677 574	40 202 872	40 534 100	41 094 100
<u>TOIMINTAKULUT</u>					
* Palkat ja palkkiot	-21 847 113	-22 128 014	-22 800 062	-23 035 000	-23 250 000
* Eläkekulut	-4 679 721	-4 859 300	-4 859 687	-4 940 000	-4 990 000
* Muut henkilösivukulut	-412 861	-237 233	-732 711	-755 000	-770 000
Henkilöstökulut yhteensä	-26 939 695	-27 224 547	-28 392 460	-28 730 000	-29 010 000
* Palvelujen ostot	-5 924 020	-7 126 535	-6 100 400	-6 105 000	-6 155 000
* Aineet, tarvikkeet/tavarat	-1 619 918	-1 746 089	-1 731 505	-1 750 000	-1 775 000
* Avustukset	-125 448	-119 801	-109 860	-118 000	-122 000
* Muut toimintakulut	-2 088 938	-2 106 228	-2 289 380	-2 378 000	-2 480 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-36 698 019	-38 323 200	-38 623 605	-39 081 000	-39 542 000
TOIMINTAKATE	2 922 122	1 354 374	1 579 267	1 453 100	1 552 100
Rahoituskulut yhteensä	-229 200	-249 830	-250 000	-270 000	-290 000
VUOSIKATE	2 692 922	1 104 544	1 329 267	1 183 100	1 262 100
Poistot ja arvonalentumiset					
* Suunn.mukaiset poistot	-1 179 516	-1 100 000	-1 170 000	-1 195 000	-1 195 000
* Arvonalentumiset					
* Satunnaiset erät					
* Satunnaiset tuotot					
* Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	1 513 406	4 544	159 267	-11 900	67 100
* Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	46 511	46 511	46 511	46 511	46 511
* Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 559 917	51 055	205 778	34 611	113 611

Investoinnit	189 254	615 000	2 241 000	515 000	335 000
Pitkäaikaiset lainat	18 970 627	18 338 351	17 868 943	16 980 239	16 091 535